

DRAUGAS

THE LITHUANIAN, WORLD-WIDE DAILY

Kaina 75 c.

ŠEŠTADIENIS - SATURDAY, VASARIO - FEBRUARY 3, 2007

Vol. XCVIII Nr. 24

Lyg vaikas be galvos

Dalia Cidzikaitė

Visiems gerai žinomas, tiesa, šiais laikais gal kiek ir primirštas, posakis: „Šimtas auklių — vaikas be galvos“. Būtent šis posakis ir ateina į galvą, kai imi galvoti apie jau ne pirmi metai Lietuvoje vykstančią (ar tebevyksiančią) aukštojo švietimo reformą.

Net ir gilintis nepradėjus, apima siaubas, kiek daug grupių, komisijų ir pavienių asmenų kalba, diskutuoja, ginčijasi, įrodinėja, gina savo tiesas ir kitaip kaip „minko“ šią opią temą. Ir, kaip neretai pasitaiko, kai tiek daug „auklių“, vaikas — šiuo atveju ne tik studentai, dėstytojai, kiti universiteto darbuotojai, bet ir mes, akademiniam gyvenime tiesiogiai nedalyvaujantys, — pradedame jaustis, švelniai tariant, lyg „be galvos“.

Vladas Krivickas straipsnyje „Inteligentų tauta. Švietimo krizė šiapus ir anapus Atlanto“ („Draugas“, 2007 m. sausio 29 d., Nr. 19) teigia, jog nuo pat Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo valstybės biurokratų lūpų nepalieka kalbos apie švietimo reformą.

Jis nepatingi paminėti kelių, pastutiniu metų „auklių“ sugalvotų ir taikomų naujų „mokymo metodų“. „Vidurinių mokyklų mokiniai vos ne kasmet laiko kitokius baigiamuosius egzaminus. Aukštosios mokyklos lyg kaprizingi darželinukai nuolat kaitalioja reikalavimus būsiesiems studentams“ — vardią V. Krivickas.

Neapsieinama ir be kuriozų ar tiesiog šypsena, neretai kreivą, išspaudžiančių istorijų. Štai sausio 31 d. „Delfi“ tinklalapyje pasirodžiu-

Švietimo reformos laukia ir tušėjančios universitetų kėdės.

siaime straipsnyje „Dėstytojauti susiruošęs A. Bražauskas susirūpino mažais dėstytojų atlyginimais“ pastebima, jog nors apie ubagiškus aukštųjų mokyklų dėstytojų atlyginimus kalbama ne vienerius metus, tik dabar, aukštą vietą Lietuvos Vyriausybėje užėmusiam Lietuvos valdininkui tiesiogiai, savo kailiu pajutus problemos ryškėję, susirūpinta, už ką akademinė visuomenė perka kasdienę duoną.

Jeigu ir toliau tęstume šią temą, turbūt neišvengiamai taptume dar viena Lietuvos aukštojo švietimo aukle, todėl gal verčiau sustokime ir pasiteiraukime, ką apie aukštojo mokslo reformą mano pareigūnai.

Jūsų dėmesiui siūlome pokalbį su Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministrės patarėju dr. Giedriumi Viliūnu.

Interviu skaitykite 7 psl.

G. Kirkilas: Rusija privalo laikytis europietiškų vertybių

G. Kirkilas Tbilisyje susitiko su Gruzijos parlamento pirmininke Nino Burdžanadze. Vladimiro Gulevičiaus (ELTA) nuotr.

Tbilisis, vasario 2 d. (BNS) — Rusija laukiama Europoje, bet jeigu ji ištis nori būtų europietiška, privalo atsižvelgti į europiečių geros praktikos pavyzdžius ir išpažįstamas vertybes, Gruzijoje pareiškė Lietuvos mi-

nistras pirmininkas.

„Mes norime, kad Rusija būtų Europos dalimi. Tačiau pastaruoju metu Rusijos politika Europos atžvilgiu buvo pernelyg prieštaringa“, — sakė Nukelta į 6 psl.

Lietuviai Anglijoje santykius aiškinosi lazdomis

Vilnius, vasario 2 d. (ELTA) — Anglijos Leeds mieste teisiami lietuviai, kurių sukeltos kruvinos muštinės pernai vasarą šokiravo vietos gyventojus, penktadienį skelbia „Yorkshire Evening Post“.

Į teisiamųjų suolą sėdo trys lietuviai, dar vienas įtariamasis teisme nepasirodė, todėl jis bus teisiamas už akių.

„Nors tiksli ginčo priežastis nežinoma, nustatyta, kad šie vyrai susitarė susitikti su kitais vyrais išspresti ginčą. Jie stipriai apsiginklavo, įskaitant dujinį pistoletą. Kiti vyrai taip pat pasirodė ginkluoti, kilo konfliktas. Įvykio liudytojai pasakojo, kad tai buvo žiauri scena“, — sakė prokuroras Simon Kealy.

Teigiama, kad abiem grupuotėms priklausę vyrai buvo ginkluoti mediniais vėzdais, metalo strypais, golfo lazdomis, plaktukais ir stalo kėdėmis. Sprunkančius vyrus prie jų sumaitoto automobilio BMW suėmė policija.

Apklausiami policijos, visi vyrai pateikė skirtingas įvykio versijas. Jie savo kaltės dėl tvarkos sutrikdymo ir netikrų ginklų laikymo nepripažįsta, rašoma britų žurnalistų straipsnyje „Baltijos mūšis“.

Šiame numeryje:

- Iš ateitininkų veiklos.
- Pavojus Lietuvos trispalvei.
- Lietuvos 2006 metų rodikliai.
- Menas, literatūra, mokslas.
- Šaltysius kviečia į krivulę.
- Dar nepavėlavome...
- Jei apsigyvenote globos namuose.
- Etnografiniai vaizdai.
- Mūsų šeimose.
- Dar apie B. Brazdžionį.

Vallutų santykis

1 USD — 2.65 LT
1 EUR — 3.45 LT

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

S62 P1 020107
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON
DC 20540-4130

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 02-02-07

PERIODICALS

Rytinio pakraščio veikli Ateitimimo kuopa

Ateitimimo kuopa, kuriai priklauso moksleiviai ir jaunučiai ateitininkai iš Baltimore, Washington ir Philadelphia, 2006 m. rudėnį buvo susirinkę tris kartus.

Pirmas susirinkimas, kuris vyko rugsėjo 9 d. prie Chesapeake įlankos Bradūnų sodyboje, buvo skirtas labdarai. Perskaičius skaitinius iš Šventojo Rašto apie tikėjimą ir gerus darbus, viena kuopos narė Nida Vidutytė papasakojo apie mėnesį praleistą dirbant vienoje Lietuvos vaikų prieglaudoje. Ji ten vyko kartu su savo drauge pagal labdaros programą „Vaiko vartai į mokslą“. Nida taip pat parodė trumpą filmuką apie prieglaudos vaikų gyvenimą.

Po diskusijų apie labdarą, gerus darbus ir tai, kaip jie susiriša su ateitininkų principais, mes pagaminome keturiolika makaronų ir vištienos apkepų. Jie buvo vėliau nuvežti į benamių centrą, kur pamaitino apie šimtą žmonių. Visi kuopos moksleiviai ir jaunučiai prisidėjo prie darbo.

Taip pat išrinkome šių metų valdybą: pirmininko pareigomis dalinasi Gintas Bradūnas ir Sigitas Rimkus, vicepirmininkė Viltis Palubinskaitė, sekretorė Nida Vidutytė, kuopos internetinį puslapį tvarko Paulius Razgaitis ir Tadas Rimkus.

Lapkričio 18 d. mes nuvažiuovome

Krabų vakariene džiaugiasi Austė Rimkutė, Sigitas Rimkus, Vytautas Bradūnas (svečias studentas), Paulius Razgaitis, Tadas Rimkus, Vaidas Razgaitis, Almantas Palubinskas, Nida Vidutytė, Viltis Palubinskaitė. Nuotrauka Loretos Bradūnienės

į kiną pamatyti Lietuvoje susukto filmo „Dievų miškas“, kuris buvo parodytas American Film Institute surengto Rytų Europos filmų festivalio metu. Filmą paremtas rašytojo Balio

Sruogos prisiminimais apie gyvenimą nacių Stutthoffo koncentracijos lageryje, kur Antrojo pasaulinio karo metu buvo kalinama daug lietuvių inteligentų.

Po filmo susirinkę pas Vidučius, mes pasidalinome išpūdžiais apie filmą ir kaip žmonės elgiasi sunkiomis gyvenimo sąlygomis. Mes kalbėjome apie tai, kaip tie ir panašūs įvykiai palietė mūsų šeimas.

Per paskutinį 2006 m. susirinkimą gruodžio 10 d. aptarėme adventą ir pasiruošimą šventoms Kalėdoms. Susirinkę pas Rimkus, padiskutavome, ką reiškia šis metų laikas ir kaip mes galime geriau pasiruošti Kalėdoms. Mes pagaminome ir pasikeitėme advento kalendoriais skaičiuoti dienas iki Kalėdų. Į tuos kalendorius įdėjome vienas kitam linkėjimus ir saldinių, kad būtų visiems lengviau laukti kalėdų švenčių.

Šitie pirmi šių metų susirinkimai buvo labai įvairūs ir smagūs. Mes tikimės, kad ir ateityje mūsų susirinkimai bus prasmingi ir nuotaikingi.

Rytinio pakraščio moksleiviai ateitininkai bendrom jėgom ruošia maistą benamiams. Iš k: Gintas Bradūnas, Sigitas Rimkus ir Mantas Vidutis.

Nuotrauka Loretos Bradūnienės

Rekolekcijos Ateitininkų namuose Lemonte vasario 24 d.

Ateitininkų namų valdyba kviečia visus dalyvauti gavenios rekolekcijose, šeštadienį, vasario 24 d. Rekolekcijas praves kun. Kęstutis Kėvalas, Nekalto Prasidėjimo vargdenių seselių kapelionas iš Putnam, CT.

Rekolekcijų programa: Registracija 9:00 val. ryto. Iš ryto konferencijos, popiet išpažintys ir 4:00 val. šv. Mišios.

Registruotis pas Ireną Polikaitienę tel: 630-257-2022 arba el. paštu: jpolikaitis@aol.com. Kaina 15 dol.

Kviečiame visus dalyvauti ir dvasiškai atsigaivinti

Pataisymas

Keliaujantiems į Vilnių ir norintiems susitikti su ateitininkais

Pereitą šeštadienį šitime „Draugo“ skyriuje, pranešėme Ateitininkų federacijos adresą Vilniuje. Dar laikraščio rašalui nespėjus išdžiūti, ateitininkai išsikraustė į kitas patalpas! Prašome įsidėmėti naujus adresus: Ateitininkų federacijos būstinė sugrįžo į Kauną, į laikinas patalpas M. Daukšos g. 21, tel. 370 37 324025. Vilniaus krašto ateitininkai, „Ateities“ ir „Bitutės“ redakcijos išsikraustė į Pilies g. 8, Vilniuje.

**Dažnai paskaitykite
www.ateitis.org**

„DRAŠOS! TAI AŠ!“

Jaunimo rekolekcijos
Dainavoje kovo 16-18

Kviečiamas jaunimas nuo 14 iki 21 metų pabūti Kristuje su draugais, atsitraukti nuo kasdieninio gyvenimo ir triukšmo, rimtai pamąstyti ir pasidžiaugti.

Rekolekcijas praves Prel. Edis Putrimas ir Birutė Bublėnė

Registruokitės iki kovo 10 d. rašydami Linai Bulytei el. paštu jaunimorekolekcijos@comcast.net arba tel: 248-538-4025

Kaina 75 JAV dol. Čekius rašyti Religious Aid - Youth Ministry Siųskite: 4415 Oak Grove, Bloomfield Hills, MI 48302

DRAUGAS (USPS-161000) THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500. Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$120.00. Foreign countries \$135.

Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja. Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV
Metams \$120.00 • 1/2 metų \$65.00
• 3 mėn. \$45.00
Kanadoje ir kitur (USD)
Metams \$135.00 • 1/2 metų \$70.00
• 3 mėn. \$60.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV
Metams \$70.00 • 1/2 metų \$53.00
• 3 mėn. \$35.00
Kanadoje ir kitur (USD)
Metams \$80.00 • 1/2 metų \$70.00
• 3 mėn. \$40.00
Užsakant į Lietuvą:
Oro paštu
Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00
Reguliariu paštu
Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00
Tik šeštadienio laida oro paštu
Metams \$190.00 • 1/2 metų \$100.00
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu
Metams \$68.00

Vyriausia redaktorė – Danutė Bindokienė
redakcija@draugas.org
administracija@draugas.org
Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis
• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasiūlyti kopiją.

El-paštas:
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org

Lietuvos statistikos departamentas pateikė 2006 metų rodiklius

VYTAUTAS ŽEIMANTAS

**Darbo užmokestis Lietuvoje
pernai augo 17,6 proc.,
darbo našumas – 5,1 proc.**

Lietuvos statistikos departamentą generalinis direktorius Algirdas Šemeta surengė spaudos konferenciją, kurioje pateikė 2006 metų statistikos rodiklius. Jie dar negalutiniai, bus tikslinami. Kai kuriuos iš jų plačiau pakomentuosiu.

Lietuvos statistikos departamento generalinis direktorius Algirdas Šemeta surengė spaudos konferenciją.

Vytauto Žeimanto nuotr.

Vidutinis paskaičiuotas darbo užmokestis Lietuvoje pernai išaugo 17,6 proc. iki 1,500.2 lito, vidutinis išmokėtas atlyginimas – 19,6 proc. iki 1,096 litų, o realusis darbo užmokestis, įvertinus infliacijos įtaką, padidėjo 15,2 procento.

„Ūkio darbo našumas tuo tarpu augo 5,1 procento. Našumo augimas jau ne vienerius metus atsilieka nuo darbo užmokesčio didėjimo. Manau, kad pernai patyrėme pirmąsias neigiamas šio reiškinio pasekmes“, – sakė Algirdas Šemeta.

Pasak jo, neigiamą našumo ir atlyginimų neatitikimo įtaką praėjusiais metais atspindėjo išaugęs einamosios sąskaitos deficitas, kurį ypač padidino vis prastėjantis neigiamas užsienio prekybos balansas.

„Didėjantys atlyginimai didina vidaus paklausą, todėl gali augti importas“, – kalbėjo A. Šemeta. Pasak jo, augantis darbo užmokestis toliau sparčiai didina darbo kaštus, kurie praėjusių metų trečiąjį ketvirtį buvo penktadaliu didesni nei atitinkamą 2005-ųjų laikotarpį.

„Nors pagal metinius darbo kaštus vienam darbuotojui Lietuva vis dar smarkiai – kartais apie 7 kartus – atsilieka nuo Europos Sąjungos vidurkio, toks smarkus jų augimas neišvengiamai atsiliepia mūsų įmonių konkurencingumui“, – sakė A. Šemeta.

Darbo užmokestis pernai labiausiai augo statybose (30,9 proc.), sveikatos apsaugos ir socialinėje srityje (29,7 proc.), prekyboje (20 proc.), apdirbamojoje gamyboje (17,1 proc.), švietimo srityje (15,8 proc.).

Paskutinį kartą darbo našumo

augimas Lietuvoje darbo užmokesčio augimą viršijo 2004 metais.

**Lietuvos bendrovių
ikimokestinis pelnas
pernai viršijo 9 mlrd. litų**

Lietuvos bendrovių bendras ikimokestinis pelnas 2006 metais tikriausiai buvo didesnis kaip 9 mlrd. litų.

„Ekspertų skaičiavimais, metinis pelnas tikriausiai perkops 9 mlrd. litų, o pelningumas turėtų būti apie 0,5 procentinio punkto didesnis nei užpernai“, – sakė Algirdas Šemeta.

Departamento duomenimis, per tris praėjusių metų ketvirčius pelningai dirbo 68 proc. įmonių.

„Manau, kad panašus pelningai dirbančių įmonių procentas išliks ir suskaičiuojus metinius rezultatus“, – teigė A. Šemeta.

Per tris praėjusių metų ketvirčius Lietuvos įmonių ikimokestinis pelnas buvo 5,489 mlrd. litų – 28,15 proc. didesnis nei tuo pačiu metu užpernai. Įmonių pelningumas palyginamuoju laikotarpiu padidėjo 0,2 proc. punkto iki 6,6 procento.

**Lietuvoje pernai užregistruota
dešimtadaliu daugiau
naujų įmonių**

Lietuvoje pernai užregistruota 8,21 tūkst. naujų įmonių – 10,3 proc. daugiau nei užpernai, kai šis rodiklis buvo 7,45 tūkst.

Išregistruotų įmonių skaičius tuo tarpu išaugo mažiau – 7,5 proc. nuo 5,68 tūkst. iki 6,11 tūkst.

„Visgi pagal tūkstančiui gyventojų tenkančių veikiančių įmonių skaičių, kuris turbūt geriausiai atspindi šalies verslumą, gerokai atsiliekame tiek nuo kaimynų, tiek nuo senųjų Europos Sąjungos valstybių“, – sakė Algirdas Šemeta.

Pasak jo, Estijoje tūkstančiui gyventojų tenka beveik dvigubai daugiau įmonių nei Lietuvoje – atitinkamai 75 ir 38. Pernai šalyje taip pat pradėtos 753 naujos bankroto procedūros – 2,6 proc. mažiau nei užpernai.

„Bankroto rinka per pastaruosius metus stabilizavosi“, – kalbėjo A. Šemeta.

Pasak A. Šemetos, pastebimai trumpėja ir bankroto procedūrų trukmė, daugiau nei pusė jų užbaigiama ne ilgiau nei per vienerius metus, o ilgiau nei trejus trunka mažiau nei dešimtadalis, o dar prieš keiserius metus vidutinė tokių procedūrų trukmė buvo treji ar ketveri metai.

Lietuvoje įmonės ir kitus juridinius asmenis registruoja valstybės valdomas Registrų centras. Duomenys kaupiami jo administruojamame Juridinių asmenų registre. Bankroto bylas nagrinėja šalies teismai. Apie jų priimtus sprendimus informuoja įmonių bankroto valdymo departamentas prie Ūkio ministerijos.

**Lietuvoje pernai
pastatyta penktadaliu
daugiau butų**

Lietuvoje pernai pastatyta beveik 7,23 tūkst. naujų butų – daugiausiai per visą Lietuvos nepriklausomybės laikotarpį, sakė Algirdas

DANUTĖ BINDOKIENĖ

Pavojus Lietuvos trispalvei

Ką reiškia lietuviui trispalvė vėliava? Ar ji tinkama tik „šiaip renginiuose mosikuoti“, kaip š.m. sausio 8 d. vykusioje „TV forumas“ programoje teigė A. Matonis? Ar ji neatitinka „visų heraldikos taisyklių“, todėl būtina pakeisti Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės raudona vėliava su Vyčiu viduryje? Tarytum Lietuva, užsikrėtusi „praetis didybės manija“, atstatanti Vilniuje Valdovų rūmus, staiga pradėjo ilgėtis monarchijos laikų... Vadinamieji istorikai, ypač Valstybinės heraldikos komisijos pirm. Edmundas Rimša, neatlaidžiai siūlo trispalvę nustumti į antrąją vietą (po to jau nebus sunku ją visiškai išviešojo valstybės gyvenimo išmesti), o pirmenybę suteikti anksčiau paminėtai „valstybės vėliavai“. Vadinasi, Lietuva būtų dar labiau skaldoma, atskiriant tautą – su trispalve, nuo valstybės su raudonąja vėliava. Tarptautiniu mastu Lietuvai taip pat atstovautų „valstybinė vėliava“, nes trispalvė yra tik kažkoks „dr. Jono Basanavičiaus ir jo laikų lietuvių veikėjų atsitiktinai iš rankovės ištrauktas“ spalvų derinys. Bet ar tikrai? Ar, atkūrusi nepriklausomybę 1918 m. vasario 16-ąją, Lietuva visai atsitiktinai pasirinko šias tris spalvas? Ar nieko nereikia, kad net VII, IX, ypač XX a. pradžioje, dar toli gražu prieš nepriklausomybės paskelbimą, lietuviai jau vartojo šias tris spalvas? Pvz., 1988 m. išleistos Adam Zamoyski knygos „The Polish Way“ (New York, Toronto), iliustracijose aiškiai matyti, kad lietuviai kariai jungtinėje lietuvių-lenkų kariuomenėje turėjo trispalves vėliavas; taip pat šios spalvos buvo vartojamos ir pirmųjų lietuvių imigrantų Amerikoje: pvz., 1905 m. Šv. Jurgio brolijos pašalpos draugijos raštininko ženklas yra trispalvis, trispalvė juostele papuošti ir pirmosios Amerikos Lietuvių dailės parodos 1909 m. laureatams įteikti diplomai ir t.t.

Kad okupacijos dešimtmečiais išauginta Lietuvos istorikų karta „bijo“ trispalvės, stebėtis nereikia. Trispalvės pakeitimas buvusios LDK vėliava reikštų ir tam tikrą

idėjinį simbolinį atsiribojimą nuo visos naujosios Lietuvos valstybės istorijos, paneigiant nepriklausomos tėvynės simbolį, dėl kurio išlieta tiek kraujo, pakelta kančių, prieš kurį meilė ir ištikimybė tėvynei prisiekė užsienyje pokario metais atsidūrę lietuviai, kurio ilgėjosi mūsų tautiečiai Sibiro platybėse... Atmesti trispalvę reikštų išplėsti iš lietuvių širdies patriotizmo žarijas, kurios ten dar rusena. Ką šiandieniniam lietuviui reiškia senoji LDK vėliava, ką jam reiškia trispalvė? Minėtame „TV forumas“ žurn. Rimvydas Valatka išsakė visų mūsų jausmus: „Vėliava – ne tik pagal tam tikras taisykles sukomponuotas audeklas. Vėliava – tai ir tautos likimas, ir tautos gyvenimas. Man atrodo, nuo to momento, kai į pirmąjį mūsų 1919 m. su trispalve išėjo savanoriai, ir turėjo baigtis diskusija dėl Lietuvos vėliavos“.

Trispalvė pavojuje, neleiskime, kad ji būtų atmesta ir išmesta. Artėja Vasario 16-oji ir Kovo 11-oji – mūsų brangiosios Nepriklausomybės šventės. Jų rengėjai turėtų paruošti, o dalyviai priimti tvirtus nutarimus dėl mūsų tautos brangiausio simbolio – vėliavos neliečiamumo. Tie nutarimai turi būti pasiūsti Lietuvos Seimui, Vyriausybei ir prezidentui. Užsienio lietuvių balsas turi būti išgirstas šiuo svarbiu reikalu, nes ir mes esame savo tautos vaikais!

„Draugas“ kviečia visus skaitytojus (ir neskaitytojus) dalyvauti apklausoje: ar reikėtų pakeisti Lietuvos trispalvę kitokia vėliava? Atsakykite taip arba ne, galite ir plačiau pasisakyti. Apklausą tęsis iki Kovo 11-osios. Nelikime abejingi šiam svarbiui reikalui – apginkime savo trispalvę nuo „istorikų“ ir „heraldikos žinovų“. Rašykite laiškus, siųskite faksus arba atsakymus atsiųskite elektroniniu paštu: redakcija@draugas.org. Pasisakykite, kaip pasakėte savo nuomonę dėl prez. Valdo Adamkaus kelionės į Maskvą dalyvauti „Pergalės šventėje“. Tuomet atsiliepiu apie 1,500 asmenų. Šį kartą reikėtų keliskart daugiau, kad būtume išgirsti!

Šemeta.

Palyginti su 2005 metais, naujų butų pernai pastatyta 21,8 proc. daugiau. Daugiabučiuose namuose jų skaičius per metus išaugo 38,7 proc. iki 4,51 tūkst., o vieno ar dviejų butų namuose – 1,5 proc. iki 2,72 tūkst.

„Galima prognozuoti, kad nepaisant tam tikro paklausos atšalimo gyvenamųjų namų statyba ir toliau sparčiai plėsis, nes pernai išduoti leidimai 16,6 tūkst. butų statyti – 37 proc. daugiau nei 2005 metais“, – kalbėjo A. Šemeta.

Vilniaus apskrityje pastatytų butų skaičius per metus padidėjo 42,7 proc. iki 4,836-ųjų. „Vilniaus apskritis atsigavo po sastingio, užpernai butų statybų čia buvo sumažėję“, – teigė A. Šemeta. Kauno apskrityje butų statybos pernai smuktelėjo 36,7 proc. iki 696-ųjų, Klaipėdos apskrityje – ūgte-

lėjo 34,4 proc. iki 825-ųjų butų.

**Analitikai atsargiai vertina
Lietuvos ūkio augimo
perspektyvas**

Finansų analitikai perspėja, kad esama tendencijų, kurios verčia atsargiai vertinti šalies ūkio ateities perspektyvą. Mažėjanti vidaus vartojimo veikla, mažesnis paskolų portfelio augimas, o kartu ir nekilnojamojo turto rinkos stabilizavimasis, užsienio prekybos deficito didėjimas lems mažesnę bendrojo vidaus produkto (BVP) augimą 2007-2008 metais, teigia analitikai.

SEB Vilniaus bankas prognozuoja, kad BVP šiemet augs 7 proc., o kitais metais – 6,5 proc. Pasak analitikų, tai optimistinė, tačiau vis dar reali prognozė.

Nukelta į 4 psl.

Šaltyšius kviečia į krivulę

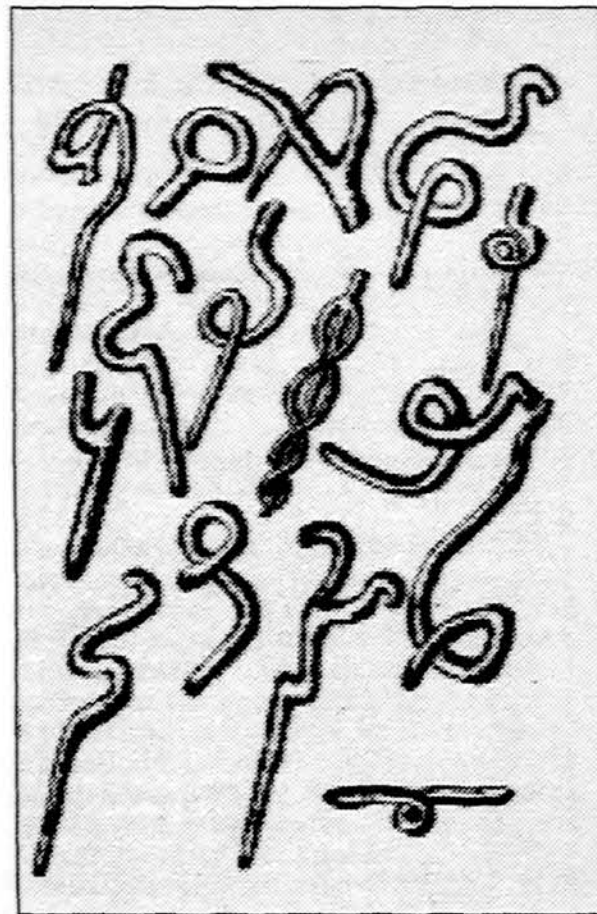
LIBERTAS KLIMKA

Kartais iš tolimes praeities į mūsų nūdieną iškyla visai pamiršti žodžiai, suteikdami istorinį atspalvį dabarties veiklai, gyvenimo aktualijoms. Kad ir šiomis dienomis: LR Seimo salėje, visuomeniniuose renginiuose bei žiniasklaidoje vėl nuskambėjo žodžiai „šaltyšius“ ir „krivulė“. Tik ne vienas suklusęs galėjo suabejoti, ar žino tikrąją šio žodžio prasmę, juolab jo kilmę.

Pirmąjį vis primindavo liaudies daina: „Šalia kelio vieškelėlio gyveno šaltyšius...“ Tai kaimo seniūnas, pareigybė iš Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės laikų. Žodžio kilmė nėra lietuviška; iš lenkiško „szotyś“, kuris savo ruožtu yra kilęs iš lotyniško žodžio, reiškiančio garbingą, nusipelnusį žmogų. Šaltyšius Lietuvos kaimuose skelbdavo valstiečiams valdovo bei vietos valdžios institucijų įsakymus, tvarkė pašto pastotes, kelių priežiūrą, tiltų statybą ir taisydamas, naktines kaimo sargybas neramiais metais, varė valstiečius į baudžiavą ir prižiūrėdavo lažo darbus. Dar anksčiau laikais šaltyšius tebdavo tarpininkas tarp valdžios ir kaimo vyriškos. Mat pagal paprotinę teisę daugelį reikalų sprendavo pati kaimo bendruomenė. Ir net nubausdavo prasikaltėlius. Kristijonas Donelaitis rašo, kaip šaltyšius Priekus krivulėje bara apsilaidėję Slunkių...

O kas gi yra ta krivulė? Susikauptus spėjimams dalykams, šaltyšius kviesdavosi kaimo vyrus, šeimų galvas, valakų valdytojus į susirinkimą. Tas ir būdavo vadinamas krivule arba kuopa. Pirmasis pavadinimas iš to, kad būta labai įdomaus būdo duoti žinią apie susirinkimą. Šaltyšius siųsdavo savo valdžios ženklą, tokią ypatingą lazda, per rankas. Vienas kaimynas perduodavo ją kitam, pasakydamas žodžiu, kad artimiausią subatvakarį, taigi šeštadienį pavakare, reikia susirinkti pas seniūną. Lazdą

vadindavo krivule todėl, kad ji būdavo iš keistai susisukusios medžio šakos ar šaknies. Visi ją ir atpažindavo iš to kreivumo. Kartais krivulė būdavo padrožinėta, pažymėta šaltyšiaus asmenženkliu; ten ir jis pats galėjo būti pavaizduotas.

Toji valdžios ženklų tradicija besanti labai sena: kitados krivulė buvo senosios baltų religijos šventikų ženklas. Prūsiškieji istoriografiniai šaltiniai vaizduoja juos su tokiomis keistai susisukusiomis lazdomis rankose. O akmenis amžiaus žyniai, kaip galios ženklą, turėdavo kaulines lazdeles su išdrožta briedžio galvute. Vienas šventikų įvardijimų yra kriviai, – neabejotina, kad iš tos lazdos pavadinimo.

Šiandien krivulė Lietuvoje yra ryškių nuopelnų savivaldybei jos vadovų–rajonų merų gero darbo įvertinimo ženklas. Jį yra įsteigusi Lietuvos savivaldybių asociacija, o nominantus parenka ministerijos pagal savo veiklos sritis. Prasmingas sumanymas, gražus tradicijos pratęsimas!

Lietuvos statistikos departamentas pateikė 2006 metų rodiklius

Atkelta iš 3 psl.

Kito komercinio banko – „DnB Nord“ – analitikai mano, kad BVP augimas šiemet sieks 6,5 proc., o 2008 metais – 5,5 proc. „Klausantis, kad statybų bendrovės ketina šiais metais branginti būstą 15-20 proc., nes esą tiek padidės statybinių medžiagų ir darbo užmokesčio sąnaudos, kyla abejonių, ar jos pajuto rinkos metamorfozę. Paklausa neabejotinai sureaguos į tokio masto nekilnojamojo turto kainų pokyčius, versdama pardavėjus būti lankstesnius ir prisiimti dalį statybos sąnaudų didėjimo ant savo pečių“, – teigė SEB Vilniaus banko prezidento patarėjas Gitanas Nausėda. Be to, pasak jo, šiais ir kitais metais vidaus rinkai teks atlaikyti itin sunkų krūvį – kompensuoti užsienio prekybos deficito didėjimą, kuris išryškėjo antrąjį 2006 metų pusmetį.

„DnB Nord“ prezidento patarėjas Vadimas Titarenka mano, kad mažėjantys ūkio augimo tempai yra natūralus procesas. „Pernai tik pirmąjį pusmetį ūkio augimo tempai buvo labai geri. Antrąjį pusmetį prasidėjusios kreditų portfelio augimo mažėjimo tendencijos tęsis ir šiemet, paskutiniai mėnesiai rodo, kad skolinimosi karštligė praeina, o tai buvo pagrindinis ūkio augimo variklis. Be to, stabilizavosi ir nekilnojamojo turto kainos, o tai turi įtakos ir daugelio kitų sektorių pridėtinės vertės augimui“, – sakė V. Titarenka.

Pasak G. Nausėdos, metiniai ekonomikos kilimo tempai pastaruosiu metu yra tartum „ištašyti akmenyje“: 2004 metais užfiksuotas 7,3 proc., 2005-aisiais – 7,6 proc., o pernai – 7,4 proc. BVP augimas. Kaip ir prognozuota, antrasis 2006 metų

pusmetis bus prastesnis nei pirmasis: pirmąjį ketvirtį BVP išaugo 8,5 proc., antrąjį – 8,4 proc., trečiąjį – 6,4 proc., o ketvirtąjį – 6,6 procento.

„Akivaizdu, kad kas mėnesį buvo tam tikras apdirbamosios pramonės augimo tempų lėtėjimas, tam įtakos darė ir 'Mažeikių naftos' problemos. Lėtėjo ir eksporto augimo tempai, netgi ir be 'Mažeikių naftos' eksporto. Tačiau rezultatus gerino statybos, kurioms ketvirtasis metų ketvirtis buvo puikus dėl gerų oro sąlygų. Šie du bei dar transporto sektorius turėjo didžiausios įtakos visų metų ūkio augimo rezultatui“, – teigė V. Titarenka.

Pasak G. Nausėdos, analitikai negalėjo numatyti, kad „Mažeikių naftai“ liepos mėnesį bus nutrauktas naftos tiekimas vamzdynu, o spalio mėnesį įmonėje kils rimtas gaisras.

„Vis dėlto būtų paviršutiniška aiškinti BVP augimo lėtėjimą vien tik šiomis mikroekonominėmis problemomis. Kokia įtaka būtų mūsų naftos perdirbimo gamyklai, jos veiklos sutrikimais galima pagrįsti ne didesnę kaip 0,5 proc. punkto BVP nuosmukį. Taigi, jei 'Mažeikių nafta' būtų dirbusi tokiu pačiu režimu kaip anksčiau, 2006 metų Lietuvos ekonomikos plėtra būtų buvusi labai panaši į SEB Vilniaus banko prognozuotąją – 7,8 proc.“, – sakė G. Nausėda.

Lietuvos BVP pernai augo 7,4 proc., galiojusiomis kainomis jo vertė siekė 81,554 mlrd. litų. Vien ketvirtąjį 2006 metų ketvirtį, palyginti su ketvirtuoju 2005 metų ketvirčiu, BVP padidėjo 6,6 proc., jo sukurta už 22,259 mlrd. litų, pranešė Statistikos departamentas.

Always with Flowers

- Visada šviežios egzotinės ir aukšto stiliaus aranžuotės
- Vestuvinės ir proginės kompozicijos
- Laidotuvių krepšeliai, vainikai, vazoninės gėlės
- Atributikos pokyliams nuoma
- Bažnyčių, pokylių salių dekoravimas
- Gėlės visoms progoms į Lietuvą

1120 State St., Lemont, IL
Tel. 630 257 0339; 888 594 6604
www.alwayswithflowers.com
www.alwayswithflowers.net

teleflora
FTD

Pristatymas 7 dienas per savaitę
Čikagoje, JAV, Lietuvoje
ir visame pasaulyje

Ar jau turite DVD?

Video įrašas parduodamas:

Čikagoje

- Lietuvelė
- PLC Dovanėlė
- Draugas

Detroit

- Dievo Apvaiz. par.

Toronte

- Prisikėlimo švent.
- Liet. Kankinių švent.

Klevelande

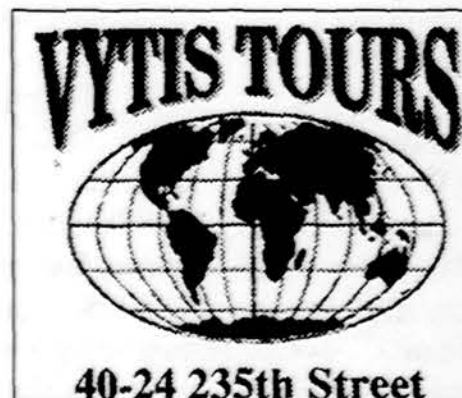
- Dievo Motinos par.

Arba galima užsisakyti:
www.dainusvente.org

DAINU
ŠVENTĖ
ČIKAGA • 2006

VILNIUS 2007

SKRYDŽIAI FINNAIR ir kitomis oro linijomis iš
įvairių JAV miestų. Grupės ir pavieniai keliautojai.
PIGIAUSIOS KAINOS!!!

40-24 235th Street Douglaston, NY 11363

Tel. 718-423-6161 1-800-77-VYTIS

Fax. 718-423-3979

E-mail: vyttours@earthlink.net

Web site: www.vytistours.com

ATSTOVYBĖ ČIKAGOJE

Rita Penčylienė tel/fax 708-923-0280

E-mail: pencylar@comcast.net

Bronė Barakauskienė tel. 708-403-5717

Fax 708-403-4414; E-mail: mamabar3@aol.com

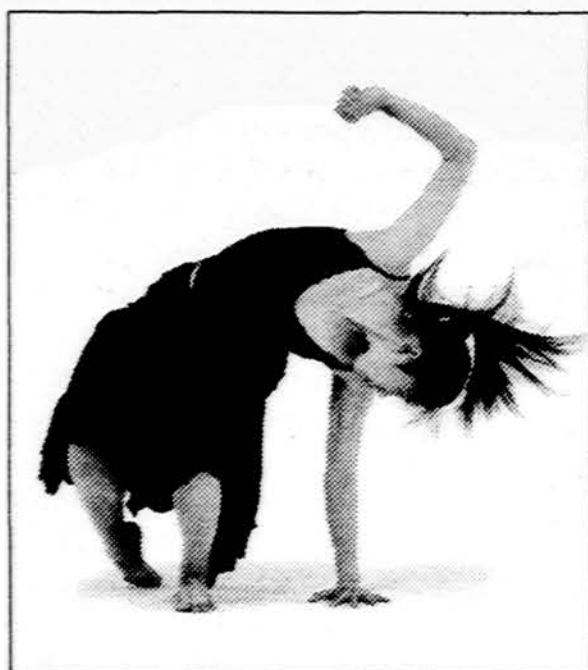
Dar nepavėlavome į didžiausią žiemos festivalį Čikagoje!

Turiu prisipažinti – ėmiau ir pražiopsojau kasmetinį didžiausią Čikagoje vykstantį festivalį „Winter Delights“. Jeigu atsitiko taip, kad ir jūs jo nepastebėjote, ar dar nesuspėjote nueiti nė į vieną iš daugiau nei šimto siūlomų renginių, skubu pa(s)guosti: „Winter Delights“ tęsis dar visą vasarį, iki pat 28 dienos.

Šis Čikagos kultūros reikalų departamento, Savivaldybės turizmo padalinio, Mero įstaigos specialiejiems renginiams, Illinois komercijos bei ekonominių galimybių departamento ir daugelio kitų Čikagos apylinkėse įsikūrusių organizacijų rengiamas festivalis – bendras valstybinių įstaigų bei privačių iniciatyvų projektas. „Winter Delights“ – tai du mėnesius trunkantis, gerai koordinuotų renginių festivalis, į kurį žiūrovai ir lankytojai suvažiuoja iš visų JAV Vidurio Vakarų, o dalyviai – iš įvairių pasaulio šalių. Ypač dabar, kai šventinė Kalėdų nuotaiką vėl kėsina pakeisti rutina, o Čikagos žiema tik pradeda ateiti, įvairiapusis festivalis vyksta pačiu laiku ir žada sušildyti, ir kūną, ir dvasią.

Festivalio renginiai suskirstyti į dešimt kategorijų. Visas jas, juo labiau visus į jas „sudėliotus“ renginius, apžvelgti šiame straipsnyje neįmanoma, tad paminėsiu tik tuos, kurie man atrodo įdomiausi ir į kuriuos aš, ir galbūt kai kurie iš jūsų, dar nepavėlavome. Platesnę informaciją apie renginius bei visą jų kalendorių galima rasti internete, adresu www.winterdelights.com. Jei mielai naudotumėtės spausdintu renginių aprašymo variantu, o ypač jei

norite jį kam nors padovanoti ar pasilikti atminčiai, „Winter Delights“ renginių kalendorių galite nemokamai gauti, užsukę į Čikagos kultūros centrą (Chicago Cultural Center), adresu 78 E. Randolph. Čia taip pat galite gauti platesnės informacijos apie renginius, jų kainą ir t.t. Be to, nemaža dalis jų „sukasi“ apie Kultūros centrą – jo patalpas ar apylinkes.

Šiemetiniame „Winter Delights“ gausi šokių programa.

Didžiausia „Winter Delights“ renginių grupė, kaip visuomet, yra koncertai. Nuo etninės muzikos iki afrikietiško ritmo, nuo džiaz iki simfoninės muzikos, koncertų sąrašas šiemet įspūdingas. Kitame kontinente įsikūrusi Čikaga ir toliau sėkmingai bendradarbiauja su tolima Ispanija. Jau ne pirmus metus sušildyti čikagiečių atvyksta net kelios flamenko šokėjų grupės. Šiemet

„Winter Delights“ po savo renginių „stogu“ prigludę ir Flamenko festivalį, tad drąsiai galima tikėtis išvysti aukščiausio lygio pietietiško šokio žvaigždes.

Flamenko festivalis prasidėjo sausio 26 d. ir tęsis iki vasario 28 d. Renginiai vyks įvairiose Čikagos vietose ir jų suplanuota tikrai daug. Dėl konkrečių vietų, kainų bei laiko – atsiverskite minėtąjį interneto puslapį arba Čikagos kultūros centro leidinuką. Paminėsiu tik vieną pagrindinių renginių, kuris vyks vasario 10 d., 7:30 val. vak., „Auditorium Theatre“ (50 E. Congress Parkway). Aiškiai ir bekompromisiškai – „Flamenco Passion“ – pavadintame koncerte – „Ensemble Espanol/Spanish Dance Theater“. Tai iš vietinių Čikagos bei „atsivežtinių“ iš Ispanijos suformuota jungtinė flamenko trupė, kurioje pasirodys per 40 šokėjų. Programoje – jau klasika tapęs Dame Libby Komaičio baletas „Bolero“.

„Winter Delights“ šokio programoje – ne vien flamenko. Vasario 8-10 d. Kultūros centre vyks „BONDANZA! An International Dance Showcase“. Tai šokių iš viso pasaulio pristatymas – diskoteka, kurio kulminacija – vasario 10 d. rengiamas „Global Dance Party“. Visas tris dienas galima bus pasimokyti įvairių pasaulio tautų šokių bei iki valios prisiekti nemokamai. Taip, iš tiesų įėjimas į visus „Bondanza“ renginius – visiems nemokamas.

Kaip visuomet, nemažai „Winter Delights“ renginių skirta kulinarijai bei įvairių šalių virtuvėms. Ypač intriguojantis – profesionalaus „maisto

istoriko“ vadovaujamas turas, kurio metu bus supažindinama su Čikagoje sklindančiomis „maisto legendomis“, taip pat pristatoma, kokie šiuolaikinės eklektinės virtuvės patiekalai pirmą kartą buvo pagaminti šiame mieste. Galėsite apsilankyti prašmatniuose miesto restoranuose ir patys paragauti istoriko pasakojimuose minėtų skanumynų. Turas prasidės prie Čikagos turizmo centro (Chicago Tourism Center, 72 E. Randolph Street). Kaina – 65 doleriai asmeniui. Būtina rezervacija telefonu (tel. 312.742.TIXS (8497)).

Teatro kategorijoje – ne vienas spektaklis bei dar rengiamo spektaklio peržiūra. Jūs visus taip pat rasite minėtoju adresu internete. Trumpai paminėsiu tik vasario 10 d. organizuojamą nuo to paties Čikagos turizmo centro prasidėsiantį Čikagos teatrų turą, kurio metu, vadovaujant patyrusiam gidui, bus galima ne tik susipažinti su garsiausiais miesto teatrais, jų istorija, bet ir susitikti šiuo metu populiarius teatrų aktorius bei pasižiūrėti spektaklių ištraukų.

Deja, šis malonumas – nepigus. Sudėjus transporto, gido paslaugas bei į kainą įeinančius pietus, teks pakloti 90 dolerių. Kita vertus, bent dalis šios sumos keliaus Čikagos teatro scenai paremti, o su žiūrovais atėję aktoriai aukos savo laiką ir ne tik rodys specialius šiam turui parengtus vaidinimus, bet ir asmeniškai bendraus su žiūrovais.

Monika Bončkutė

Koks didelis buvo mūsų džiaugsmas, kad galėsime nors vandens atsigerti. Laimė, kad tą dieną oras buvo šiltesnis ir dėl to troškulys nebuvo toks baisus, bet mes dar buvome iš pereitos nakties ištroškę, visiškai išdžiūvę. Kaip varnai ant maitos, mes puolėme į upelį.

Prie upelio atsigeriau, apsiprausiau ir, pasisėmęs dubenėlius, pasileidau atgal. Dalis suimtųjų grioviuose, pakelyje prausėsi, gerė iš klanų, kiti vėl rinkosi dilgynių, rūgštynių ar kitų žolių. Tik retai pasirodė smogikai ir toli į mišką nuėjusius varė atgal į kelią.

Žingsnis po žingsnio, klupinėdamas, pasiekiau pagaliau savuosius, bet vandens dubenėlyje beliko vos pusė. Kelis kartus turėjau ilsėtis. Vis dėlto parnešiau apie litrą vandens. Draugai tuoj užkaitė ir pradėjome virti kavą.

Mane be galo nustebino stovyklos viršininko pasikeitimas. Niekaip negalėjau suprasti, kas čia pasidarė. Naktį dar šaudė kiekvieną, kas pavargo arba išėjo už sargybinių voros, o dabar jau pats vienas vedė šimtus suimtųjų per mišką visiškai beginklis.

Atsigulęs – nes sugrįžęs turėjau gerokai pagulėti, kol atsipeikėjau – lauziau galvą, kokia čia įvyko permaina. Ta paslaptis greit paaiškėjo.

TARPTAUTINIS RAUDONASIS KRYŽIUS – MŪSŲ IŠGELBĖJIMAS

Sužinojome, kad prieš dieną pas stovyklos viršininką buvo apsilankęs Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus igaliotinis ir turėjęs su juo aiškų pasikalbėjimą. Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus igaliotinis pareiškė, kad jų sunkvežimiai, kuriais atvežė suimtiesiems siuntinių, norėjo pavežti nusilpusius ir rado tik negyvus. Visi buvę sušaudyti. Jis pareikalavo stovyklos viršininką paaiškinti, kaip su negalintais eiti pasielgiama. Tačiau jis pranešė stovyklos viršininkui, kad jam paprašius Raudonojo Kryžiaus (vokiečių) padėti vežti nusilpusius, tie atsuntė kelis sunkvežimius ir surinkę nusilpusius, bet kada sunkvežimiai buvo pilni, smogikai paėmė tuos sunkvežimius, nuvažiavę į mišką ir sušaudę nusilpusius suimtuosius. Sto-

NACIŲ PRAGARE

Kalinio Nr. 40627 išgyvenimai nacių koncentracijos stovyklose 1941–1945

IONAS GRIGOLAITIS

Nr. 60

vyklos viršininkas jam į tai atsakė, kad jis nedavęs jokio įsakymo suimtųjų šaudyti ir jis apie tai nieko nežinąs. Jei suimtieji buvo šaudomi, smogikai pasielgė sauvališkai, be jo žinios.

Tada TRK atstovas pareikalavęs, kad suimtiesiems, kurių dauguma jau tris dienas nebuvo gavę jokio maisto, būtų tuoj dalijama maisto. Stovyklos viršininkas atsakė, kad mums aprūpinti maistu yra didelių sunkumų ir jis negalįs pažadėti, kad jam pavyks tai padaryti. Jis pasižadėjęs dėti visas pastangas. Į tai TRK atstovas jam pareiškė, kad jam negalint atsakyti už mūsų maitinimą ir saugumą, TRK nuo šios dienos perima mus savo globon ir pasižada mus maitinti. Stovyklos viršininkas turėjęs pasižadėti griežtai uždrausti suimtuosius šaudyti, o nusilpusius leisti vežti sunkvežimiais.

Mes vis dar nenorėjome tikėti, kad tai gali būti tiesa, bet patys jautėme, kad kažkas nepaprasta pasidarė. Tačiau mūsų padėtis nė kiek nepasikeitė.

Keliose vietose suimtieji buvo mėginę kasti šulinius, bet vandens tebuvo labai maža ir tas pats drumzlinas kaip kava. Už keletą cigarečių gavome to vandens. Kada jis nusistojo, galėjome virti kavą.

Po pietų paskelbė, kad bus duodama maisto. Šimtininkai nuėjo maisto paimti ir tikrai atnešė – po dubenėlį ruginių miltų ir po vieną 800 gramų konservų dėžutę šimtui žmonių. Tai buvo trijų dienų maistas. Šimtininkai išdalijo po vieną valgomą šaukštą – bet ne su kaupu miltų ir po 8 gra-

mus konservų. Nutarėme bendrai virti košelę. Išsivirę pasidalijome po du šaukštus, pavalgėm, po to dar išsivirėm buljono. „Pasivalgę“ atsigulėm ir laukėm, kas bus toliau. Mums buvo aišku, kad taip maitinami, mes per savaitę visi mirsime badu, nes išbadėjęs žmogus su tiek maisto negali gyventi, nors ir gulėdamas.

Pasklido gandas, kad mums bus duodama duonos. Suimtųjų pareigūnai buvo kalbėję su stovyklos viršininku ir tas pareiškė, kad turima miltų ir jau esą paimtos dvi kepyklos, kuriose pradėta mums kepti duona. Tik reikia malkų ir liepė suimtiesiems rūpinti sausų malkų. Stipriausieji tuoj pasiėmė pjūklus, kirvius ir vežimus ir nuvažiavo į mišką sausų medžių. Per porą valandų jau keli vežimai nuvažiavo su malkomis. Jas kiti tuoj sukapojo, kad tik greičiau būtų duonos.

Su viltimi, kad kitą dieną gausime duonos, užmigome. Vakaraus temstant reikėjo užgesinti ugnį. Per mišką nuolat skraidė lėktuvai ir ties juo vyko oro kovos. Duslūs fronto garsai tik iš tolo buvo girdimi. Naktį trenksmai buvo girdimi iš pietų pusės, o tą dieną jau dundėjo toliau iš vakarų. Tas rodė, kad frontas juda, bet niekaip negalėjome susiorientuoti.

Anksti rytą pabudome alkani ir ištroškę. Vienas mūsų už rūkalus atnešė vandens ir tuoj išsivirėme kavos, tikėdamiesi gauti duonos. Taip belaukiant, atėjo pietūs, bet duonos kaip nėra, taip nėra. Kažkas pranešė, kad bus dalijamos bulvės, bet ir tas gandas nepasitvirtino. Pagaliau, popietyje vėl sušaukė šimtininkus maisto paimti. Tą dieną vėl davė po valgomą šaukštą kruopų ir po kokius 25 gramus mėsos. Tai vėl buvo visos dienos maistas. Gautus produktus vėl išsivirėme bendrai ir pavalgėme po kelis šaukštus sriubos. Laukėme duonos, bet jos nedavė. Kalbėjo, kad smogikams buvo dalijama mums kepta duona. Faktas, kad jie gavo duonos, bet ar ji buvo kepta mums, sunku pasakyti. Mes buvome įsitikinę, kad mums duonos nei norėjo kepti, nei kepė, o tik norėta mus nuraminti.

Bus daugiau.

KITI APIE MUS

Norvegų kulkos pakirsta stumbrė.

Eltos nuotr.

Po medžioklės — vienu stumbru mažiau

Po sausio 28 d. medžioklės Lietuvoje stumbrų paliko vienu mažiau. Šio liūdno fakto kaltininkas — Norvegijos pilietis N. K. E. (pavardė spaudoje neškelbiama, nes, matyt, bijomasi gamtą mylinčių lietuvių ištūžio). Kėdainių girininkijoje Lepšių miške medžioklės metu neatpažino stumbrės — didžiausio žinduolio Europoje — ir ją nušovė. Už tokį nedovanotiną poelgį norvegas Lietuvos aplinkosaugai sumokėjo nemažą pinigų sumą. O kas atlygins gamtai padarytą žalą?

Anglija kovoja su emigrantų gausa

Edinburg žinios (<http://edinburgnews.scotsman.com>) informavo visuomenę, jog daugelis vietinių municipalitetų kovoja su emigrantų iš kitų Europos Sąjungos šalių plūdumu į Didžiąją Britaniją. Tarp gausiausių emigrantų grupių minimos dvi: lenkai ir lietuviai. Pasak „Audit Commission“ atlikto tyrimo, viena skaudžiausių naujų emigrantų apsigyvenimo Anglijoje rykščių yra padidėjęs benamių skaičius bei integracija. Darbo ir pensijų departamentas išplatino statistiką, pagal kurią, 2005 – 2006 m. 662,000 užsie-

niečių įsigijo nacionalinį draudimo numerį, tai dukart daugiau palyginti su 2002 – 2003 metais.

„Norėčiau būti lietuviu...“

Lietuvoje žmonių, besinaudojančių traukinių paslaugomis, skaičius yra vienas mažiausių visoje Europos Sąjungoje. „Eurostat“ statistika rodo, jog 2004 metais Lietuvoje vienu traukiniu keliavo vos 33.3 keleiviai. Tikra prabanga palyginti su graikais, kur vienam traukiniui tenka 93.9 keleiviai, tuo labiau prancūzais, kurie jau tikrai pernelyg susipaude turėtų jaustis keliaudami traukiniu — vienu traukiniu Prancūzijoje keliauja net 185.3 prancūzai ir prancūzės. Ne veltui internete pasirodė keletas, matyt, sausakimšuose traukiniuose ne kartą keliavusių žmonių komentarų, kurių vienas skambėjo taip: „Norėčiau būti lietuviu...“

Škotija neturėtų sekti Baltijos šalimis

Trys Baltijos šalys negali būti tinkamas pavyzdys Škotijai — taip teigia Roger Bootle, tarptautinės kompanijos „Big Four“ ekonominis patarėjas, apie Škotijos norą tapti nepriklausoma nuo Didžiosios Britanijos. Jo nuomone, nors yra daugybė pavyzdžių, kai mažesnės valstybės sėkmingai atsiskiria nuo didesnių valstybių — Latvijos, Lietuvos ir Estijos atsiskyrimas nuo Sovietų Sąjungos būtų vienas tokių pavyzdžių — atsivėlę į Škotijos politinį ir konstitucinį kontekstus, toks baltų scenarijus škotams netiktų.

Bausmė — iki gyvos galvos

Galbūt Londone gyvenančio dvidešimtmečio lietuvių Dariaus Baškio svajonė ir buvo kada nors tapti garsiu futbolininku, tačiau praėjusių metų sausio 28 d. jis savo futbolininko gabumus panaudojo visai kitaip. Tą dieną viename iš rytinio Londono barų „White Hart“, jis negyvai suspardė 36-erių metų albaną. Anglijos teisėtvarka škart buvo griežta — lietuvis už nusikaltimą gavo kalėti iki gyvos galvos. Dabar apie futbolininko karjerą D. Baškys galės svajoti už kalėjimo grotų.

Britanijos kazino savininkas — Lietuvos žydų vaikas

Nors daugelis britų jau susigveno su mintimi, jog Didžiojoje Britanijoje netrukus prasidės lošimams ir žaidimams palanki era, ne vienas jų bus nepatenkintas, sužinojęs, jog pirmųjų super lošimo namų Anglijoje savininku greičiausiai taps Pietų Afrikos magnatas Sol Kerkner. Šalia to, kad jo vadovaujama „Kerkner International“ priklauso „Palm“ viešbutis Dubai, „Atlantis“ Bahamas, milžiniški lošimo namai Amerikos indėnų teritorijose Connecticut, Amerikoje, kontroversiškas, aparteido laikais, 1979 metais, įkurtas „Sun City“ kurortas Pietų Afrikoje, spaudoje nepašalinama paminėti, jog S. Kerkner yra Lietuvos žydų imigrantų, emigravusių į Pietų Afriką ir apsigyvenusių Durban kurorte, vaikas.

Parengė Dalia Cidzikaitė

V. Uspaskichas skundžiasi teismui

Vilnius, vasario 2 d. (BNS) — Maskvoje nuo Lietuvos teisėsaugos besislapstantis, į savivaldą kandidatuojantis buvęs Darbo partijos vadovas Viktoras Uspaskichas apskundė teismui neliečiamybę jam panaikinusią Vyriausiąją rinkimų komisiją (VRK).

Lietuvos Vyriausiasis administracinis teismas penktadienį pranešė gavęs V. Uspaskicho vardu advokato Vytauto Bučiaus pasirašytą skundą.

Skundu prašoma panaikinti VRK sprendimą, kuriuo duotas sutikimas dėl V. Uspaskicho patraukimo baudžiamajon atsakomybėn, suėmimo, kitokio jo laisvės suvaržymo.

Ar priimti šį skundą ir nagrinėti, teismas nuspręs pirmadienį.

Sausio 25 dieną VRK panaikino į savivaldą kandidatuojančio eksplotiko neliečiamybę.

Pagal Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymą, kandidatas rinkimuose įgyja teisinį imunitetą, kurį panaikinti Generalinės prokuratūros prašymu gali VRK.

Maskvoje nuo Lietuvos teisėsaugos besislapstantis V. Uspaskichas paprašė VRK užtikrinti jam galimybę dalyvauti rinkimuose į savivaldą.

Prieš posėdį VRK gavo faksu iš Maskvos atsiųstą V. Uspaskicho raštą, kuriame šis sako esąs pasirengęs bendradarbiauti su Lietuvos teisėsauga, žadėdamas, jog grįžęs į Lietuvą pats kreipsis į prokurorus, norėdamas duoti parodymus.

Pirmąją ketverių metų kadenciją baigęs LRS pirmininkas Jonas Liniauskas.

Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.

Rašytojai išgirdo gerų naujienų

Vilnius, vasario 2 d. (ELTA) — Penktadienį Vilniuje prasidėjo keturioliktasis eilinis Lietuvos rašytojų sąjungos (LRS) suvažiavimas. Daugiau kaip pusketvirtą šimto rašytojų buriančiai kūrybinei organizacijai suvažiavime atstovauja beveik 200 rašytojų iš Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir kitų miestų.

Sveikinimą kūrybinei rašytojų bendruomenei perdavė Tbilisyje viešintis ministras pirmininkas Gediminas Kirkilas, sveikinimo žodį tarė kultūros ministras Jonas Jučas.

Pasak ministro, šiemet, padidėjus kultūros finansavimui iš valstybės biudžeto lėšų, apie trečdaliu padidėjo ir leidybai skiriamų lėšų. „Taip pat išaugo lėšų suma, skiriama autoriams už knygų panaudojimą biblio-

tekose — pernai šiam tikslui buvo skirta 300,000 litų, šiemet Kultūros ministerijos biudžete tam numatyta 460,000 litų. Autorių situaciją pagerins ir nauji leidybos projektų finansavimo nuostatai — pagal juos, nuo šių metų leidejai, teikiantys paraišką Kultūros ministerijos leidybos programai, samatose privalo nurodyti ir honorarą autoriui“, — sakė J. Jučas. Pasak jo, Kultūros ministerija šįmet paskyrė 37 stipendijas rašytojams, kasmet skiriamas finansavimas ir Rašytojų sąjungai.

Ministras priminė ir dar vieną reikšmingą naujovę — šiemet pradėdama įgyvendinti Vyriausybės patvirtintą „Skaitymo skatinimo programą“, kuriai numatoma skirti beveik milijoną litų.

G. Kirkilas: Rusija privalo laikytis europietiško

Atkelta iš 1 psl.

premjerą Gediminą Kirkilą, penktadienį Tbilisyje skaitęs paskaitą apie transatlantinę partnerystę Gruzijos Strateginių ir tarptautinių studijų fonde.

Anot jo, Rusija teigia esanti draugiška, demokratiška Europos valstybė, bet jos įtempti santykiai su kaimynais, kaip antai Latvija, Estija, Lenkija ir ypač Gruzija, jos šlubuojantis žmogaus teisių ir pilietinių laisvių įgyvendinimas „kelia daug neatsakytų ir sunerimti verčiančių klausimų“.

Kalbėdamas apie ES kaimynystės politiką Rytų Europos atžvilgiu, G. Kirkilas teigė, jog ji turi tvirtai

remtis „integracijos“ samprata, kuri būtų „pakankamas pagrindas tarpusavio bendradarbiavimui vystyti ir stabilumo zonai pagal ES rytinę sieną plėsti“.

Kaip vieną regioninio bendradarbiavimo iniciatyvų jis minėjo Baltijos-Pietų Kaukazo valstybių, arba vadinamąjį 3+3 bendradarbiavimą vyriausybiniu, parlamentiniu, universitetiniu ar nevyriausybiniu organizacijų lygiais, kuris padėtų įgyvendinti regionines reformas, patenkinti transatlantinius siekius ir plėtoti stabilumą.

Oficialaus vizito Gruzijoje metu G. Kirkilas aptaria dvišalio bendradarbiavimo reikalus.

G. Viliūnas: į šiandieninę krizę žiūriu optimistiškai

– Žiniasklaidoje netrūksta straipsnių apie Lietuvos aukštojo mokslo reformą. Dažnas jų apie reformą kalba būsimuoju laiku. Kaip yra iš tikrųjų: ar reforma jau prasidėjo, jei taip, kokiame etape ji šiuo metu yra?

– Lietuvos aukštasis mokslas kinta visą laiką — pavyzdžiui, tik prieš keletą metų greta universitetų atsirado kolegijų sistema, įvesta studijų apskaita kreditais, suvienodinta studijų įmoka visiems dieninio skyriaus studentams ir taip toliau. Todėl galima sakyti, kad reforma vyksta nuolat. Tačiau maždaug nuo 2000 metų šie pokyčiai yra sulėtėję. Vyriausybės Aukštojo mokslo plėtros planas, rengtas nuo pat 2000-ųjų metų, buvo paskelbtas tik pernai, ir tai gerokai apkarpytas. Kai kurie reformų veiksmai buvo įstrigę pusiauakelėje — antai prieš keletą metų labai padidintas studentų skaičius, bet atitinkamai nepadidintas jų finansavimas ir dar įvestas pačių studentų sumokamos studijų įmokos apribojimas. Padaugėjus studentų, išaugo krūvis dėstytojams, o jų skaičius ir atlyginimai jau daug metų neauga ir dėl finansinių aplinkybių, ir dėl netobulo universitetų valdymo. Dėl viso to visuomenėje kyla vis daugiau nepasitenkinimo studijų kokybe. Šiuo metu Lietuvos aukštojo mokslo sistemos pertvarkos darbai vėl pajudėjo. Tariamasi dėl naujo studijų finansavimo modelio, numatomos priemonės, kaip subalansuoti studentų skaičių ir valstybės išgales, kaip atnaujinti studijų programas, aukštųjų mokyklų įrangą ir kita. Tikimasi, kad esminiai reformos principai bus paskelbti jau šių metų rudenį, o įgyvendinimas prasidės nuo 2008-ųjų.

– Nemažos painiavos yra ir dėl įvairių komisijų, kurios yra sudarytos (ar ketinamos sudaryti) aukštojo mokslo reformą vykdyti. Gal galėtumėte paaiškinti bent dalies jų paskirtį, vaidmenį, atliekamas funkcijas? Kurios jų turi (ar turės) sprendžiamąjį balsą?

– Toks įspūdis susidaro dėl to, kad aukštojo mokslo reformos klausimais pasisako labai daug visuomeninių organizacijų, forumų, akademinio pasaulio interesų grupių. Įgaliojimus turinčių komisijų nėra daug. Viena svarbiausių šiuo metu yra 2006 m. gruodžio mėnesį ministro pirmininko sudaryta 13 asmenų grupė parengti mokslo ir studijų sistemos reformos principams. Apibendrinusi įvairių žinybų, sąjūdžių ir ekspertų nuomones, ši grupė parengė 10 principų, kurių pagrindu bus sudarytas Lietuvos politinių partijų susitarimas. Toks susitarimas yra būtinas, nes daugelis reformos žingsnių priklauso nuo apsisprendimo: ar norime riboti valstybės remiamų studentų skaičių, ar studijų įmokos dydis turi būti visiems vienodas, kokios yra universitetų autonomijos ribos ir kt. Tokį susitarimą, jeigu viskas eis sklandžiai, kovo mėnesį turėtų patvirtinti Seimas. Kai tokie principiniai dalykai paaiškės, detalės nugludinti bus panaudota platesnė komisija prie Švietimo ir mokslo ministerijos. Tokia komisija šiuo metu sudarinėjama. Šiaip reformos darbus koordinuoja Švietimo ir mokslo ministerija.

– Visai neseniai žiniasklaidoje Jūs kalbėjote apie mažus dėstytojų atlyginimus ir būtinumą kažką dėl to daryti. Kokios

yra kitos Lietuvos aukštojo mokslo problemos?

– Dėstytojų atlyginimai Lietuvoje tikrai yra neįtikėtinai maži. Apgynęs disertaciją ir pradėjęs dirbti, jaunas dėstytojas šiuo metu gali tikėtis maždaug pusantro tūkstančio litų atlyginimo, iš kurio dar bus išskaitomi mokesčiai. Profesorius, atskaičius mokesčius, gauna maždaug 2,000 Lt atlyginimą. Už tokią algą Lietuvoje niekur nepasamdysi paprasto mūrininko, jau pradžios mokyklų mokytojai yra atlyginami geriau. Daugelis dėstytojų, žinoma, tokiomis pajamomis nesitenkina, dirba keliose vietose, rengia mokslo projektus ir kitaip uždarbiauja, tačiau tai kenkia jų tiesioginėms pareigoms. Pasakyčiau dar stipriau — tai juos žemina. Dėl to kai kurių aukštųjų mokyklų dėstytojų amžiaus vidurkis jau peržengė 50 metų, labai sumažėjo jaunimo sudomėjimas akademinė karjera.

Panaši problema yra ir aukštųjų mokyklų mokslinės įrangos nusidėvėjimas, ypač skaudus techninėse, gamtos mokslų studijose ir mokslo srityse. Bet ir humanitaroms reikia geriau aprūpintų bibliotekų, suremontuotų auditorijų, atnaujintų bendrabučių.

Nerimą kelianti sritis taip pat yra, kaip jau minėjau, ir studijų kokybė. Darbdavių nuomone, aukštųjų mokyklų dabar teikiamos žinios ir gebėjimai neatitinka darbo rinkos poreikių. Labai daug studentų nebaigia studijų, po pirmų, antrų ar trečių metų keičia studijų kryptį, vėl gaudami valstybės paramą; nemaža studijuojančių, atrodo, siekia ne tiek žinių, kiek diplomą. Bet nenorėčiau visko piešti vien juodomis spalvomis. Yra ir gerų mokyklų, ir aukščiausio lygio dėstytojų, ir naujų laboratorijų, ir, be abejo, puikių studentų. Į šiandieninę krizę žiūriu optimistiškai: tai, kad mes esame nepatenkinti, rodo, kad norime permąstyti, kad nesitaikstome su esama padėtimi. Ir tikiu, kad ją pakeisime.

– Jau ne pirmi metai, kai į Lietuvos aukštąsias mokyklas atvažiuoja studijuoti užsienio studentai. Ar, Jūsų nuomone, Lietuvos universitetai yra tam pasiruošę ir ką reikėtų daryti, kad studentų atvažiuotų daugiau? Ar reformoje skiriamas dėmesys įvairių formų mainams su užsieniu?

– Tarptautinių studijų mainų galimybėmis kol kas labiau naudojasi Lietuvos studentai ir dėstytojai, kurie išvyksta studijuoti arba pasitobulinti į užsienį pagal Europos Sąjungos ERASMUS, SOCRATES programas, o pastaraisiais metais, Lietuvai tapus Europos Sąjungos nare, taip pat labai padaugėjo studentų, tiesiogiai stojančių į kitų Sąjungos šalių universitetus. Užsieniečių studentų Lietuvoje nėra daug, ir pirmiausia, aišku, dėl kalbos barjero. Sąlygos atvykti nuolatos gerėja: rengiama vis daugiau studijų programų anglų kalba, suderinta tarptautinių studijų mainų teisinė bazė, kuri leidžia Lietuvoje išklaustyti dalykus užskaityti kitų šalių universitetų studijų programose ir atvirkščiai. Veikia įvairios informacinės tarnybos, yra galimybių gauti stipendijas, norintiems išmokti lietuvių kalbos. Tačiau kad tų užsienio studentų atvažiuotų daugiau, visų pirma turime jiems pasiūlyti gero lygio mokslą. Todėl dabartinėje reformoje labiausiai rūpinamasi, kaip pagerinti mūsų aukštojo mokslo ko-

kybę, sustiprinti universitetų ir kolegijų bazę, dėstytojų korpusą, kaip pasiekti, kad Lietuvos aukštosios mokyklos būtų pajėgios konkuruoti su geriausiomis Europos ir pasaulio mokyklomis. Ateityje užsienio studentų pritraukimas mums gali tapti vienu pagrindinių uždavinių: viena vertus, dėl demografinės krizės labai sumažės lietuvių studentų, antra vertus, šaliai reikės kvalifikuotos darbo jėgos, protų, taip kaip yra kitose išsivysčiusiose pasaulio valstybėse. Turėsime rimtų klausimų: kokių šalių studentus viloti, kaip skatinti juos pasilikti... Norėčiau, kad mūsų aukštosios mokyklos taptų tokiomis geromis, kad į jas sugrįžtų užsienyje gyvenančių lietuvių vaikai.

– Skirtingai nuo daugelio užsienio universitetų, Lietuvos aukštosiose mokyklose neabejotinai persvara yra teorinių, o ne praktinių žinių pusėje. Ar galvojama ką nors dėl to daryti?

– Tai ne visiškai tiesa ir nebūtinai blogai. Yra pakankamai daug vadybos, verslo, medicinos, menų mokyklų, kurios paruošia puikiai praktiškai pasiruošusius specialistus, vertinamus visoje Europoje. Antra vertus, geras teorinis pasirėngimas — jeigu jis tikrai geras — yra daug naudingesnis už praktinį, nes suteikia kūrybiškumo, sugebėjimo greitai prisitaikyti prie kintančios darbo rinkos, o tai yra labiausiai vertinamos šiuolaikinių specialistų savybės. Tačiau nepakankamas ryšys su praktika tikrai yra viena dažniausiai minimų Lietuvos aukštojo mokslo silpnybių. Šiuo metu stiprinami reikalingi universitetams ir studijų programoms įtraukti daugiau praktinio pasirėngimo kreditų, o į studijų programų komitetus — socialinius partnerius, atstovaujančius būsimiems darbdaviams. Numatoma daug lėšų aukštojo mokslo ir verslo, darbo rinkos ryšiams stiprinti, tam bus naudojamos 2007–2013 m. laikotarpio Europos Sąjungos struktūrinės paramos lėšos. Tačiau, mano nuomone, problema čia yra gilesnė. Lietuvos aukštasis mokslas apskritai yra per daug atitrūkęs nuo visuomenės reikmių, technologiškai atsilikęs ir nepajėgus atnaujinti dėstytojų kompetencijas. Šią situaciją gali ištaisyti tik esminė

reforma. Tikėkimės, kad tokia dabar ir yra pajudėjusi.

– Jūsų nuomone, ar turėtų keistis dabartiniai dėstytojo ir studento darbiniai santykiai? Jie taip, kokie jie turėtų/galėtų būti?

– Lietuvoje dar daug kur junta ma tradicinė akademinė kultūra: dėstytojas jaučiasi esąs vienintelis savo dėstomo dalyko žinių savininkas, linkęs jas paskelbti neįnėjamoms tiesos pavaldai per paskaitas, nepertraukiamo monologo būdu. Atsiradus internetui, prieigai prie tarptautinių mokslinės informacijos duomenų bazių studijų aplinka pasikeitė, taip pat kaip pasikeitė ir daugelis disciplinų, kažkada buvusių stabilių profesijų. Dėstytojas turėtų tapti visų pirma savarankiškų studijų konsultantu ir kolektyvinių diskusijų, seminarų vadovu, mokyti, kaip susirasti, pasirinkti ir įvertinti informaciją, o ne pats ją perteikti. Tokiems pokyčiams paspartinti vėlgi reikia investicijų į žmones, dėstytojus: daugelis jų per savo karjerą išgyveno technologinį ir informacinį šoką, ne visi yra pakankamai pažįstami su šiuolaikiniais studijų ir mokslinio darbo metodais geriausiuose Vakarų (o pastaruoju metu jau ir Rytų) universitetuose. Jeigu norime, kad dėstytojai įkvėptų ir vestų jaunimą, išaugusį jau globalinėje virtualioje informacinėje terpėje, turime jiems tam sudaryti sąlygas.

– Jūsų prognoze, kada Lietuvos aukštosios mokyklos pradės jausti reformos poveikį?

– Tai priklausys visų pirma nuo artimiausių mėnesių politinių apsisprendimų. Jeigu bus susitarta dėl reformos principų, dėl investicijų į mokslą didinimo, pokyčiai pasijus jau šių metų antroje pusėje. Rimtesnis poveikis ateis per 4–5 metus, kadangi nauji finansavimo principai gali būti įvesti tik palengva, keičiantis studentų kartoms. Tokia pati, manau, bus ir aukštojo mokslo sistemos struktūrinių pertvarkymų, mokslo bazės atnaujinimo trukmė. Tačiau svarbiausia, kad pirmieji pokyčiai pasijustų kuo greičiau. Jeigu prarasiu studentų ir dėstytojų pasitikėjimą, kuris šiuo metu lyg pradeda atgimti, tai pasekmės gali būti labai blogos.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight 	Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.
Auto Export 	Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.
Small Packages 	Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.
	Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.
	Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Chirurgai

**MARIUS KATILIUS, M.D.
CHIRURGAS**

Trūkio, tulžies pūslės, krūties,
žarnyno, endokrinologinė ir
laparoskopinė chirurgija.
300 Barney Dr., Suite A
Joliet, IL 60435
Tel. 815-744-0330;
lietuviškai 815-744-8230
www.centerforsurgeryandbreasthealth.com

GEDAS M. GRINIS, MD

Inkstų, pūslės ir prostatos
gydymas bei chirurgija
Aurora Medical Center
10400 75 St., Kenosha, WI 53142
(262) 948-6990

**Chiropraktika ir
manualinė terapija****Amber Health Center**

Telefonas (708)-239-0909

- Manualinė terapija
- Chiropraktika
- Bioenergetinė kompiuterizuota įranga
- Kraujo tyrimai
- Homeopatija ir papildai

Dr. Vilija R. Kerelytė

Chiropraktikos gydytoja
6420 West 127th Street, Palos Heights, IL 60463

**Dr. Vida I. Puodžiūnienė
Healthy Connection
Chiropractic & Rehab Clinic**

Manualinė ir fizinė terapija, sporto
traumų specialistė, nugaros, kaklo ir
sąnarių gydymas, galvos skausmai ir
migrenos, artritas, dietos ir vitaminų
patarimai.

16547 W. 159 Street
Lockport, IL 60441
Tel. 815-834-9075/9076
Kalbame lietuviškai

**Ausų, nosies, gerklės
ligos****VYTENIS GRYBAUSKAS, M. D.
SUSAN T. LYON, M.D.**

Ausų, Nosies, Gerklės ligos
Chirurgija, Klausos aparatai
7350 W. College Drive, Suite 208
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-9199

**Širdies ir kraujagyslių
ligos**

Cardiac Diagnosis, LTD.
4901 W. 79th St.
Burbank, IL 60459

Tel. 708-424-2024

**RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.**

Širdies ir kraujagyslių ligos
Valandos pagal susitarimą

**VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS-ŠIRDIES LIGOS**

7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Ginekologija

RAMONA C. MARSH, MD SC
Obstetrics & Gynecology
3825 Highland Avenue Suite 4A
Downers Grove, IL 60515

630-852-9400

Valandos pagal susitarimą

Čia vieta
Jūsų
skelbimui!

**Dr. VILIUS MIKAITIS
Dr. ANDRIUS KUDIRKA
Dr. JUSTYNA STENGELE**

Šeimos daktarai ir chirurgai
10811 W. 143rd St. Orland Park, IL 60467

Priklauso Palos Community Hospital
Silver Cross Hospital, Christ Hospital

Tel. 708-460-2500
Valandos pagal susitarimą

**Dr. PETRAS V. KISIELIUS
Inkstų, pūslės, prostatos
gydymas bei chirurgija**

Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

Sandra Rasa Valaitis, MD

Slapimo pūslės inkontinencija,
gimdos, makšties ir pūslės ištrūkimas,
gydymas bei chirurgija

Priklauso University of Chicago,
MacNeal, Hinsdale ir La Grange Hospital
Tel. 773-834-8622

Valandos pagal susitarimą

Stuburo ir skausmo ligos**JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
MAUNAK V. RANA, MD**

Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužiedimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnostikos ir gydymo specialistai

Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
www.illinoispain.com

Akių ligų specialistai

LINAS SIDRYS, M.D.
Akių ligos / Chirurgija/Akiniai
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge
Tel. (708) 636-6622
Holy Cross Hospital, #410S
Tel. (773) 884-7960

Dr. ELIGIJUS LELIS
Akių ligos ir chirurgija
1192 Walter St, Lemont, IL 60439
1051 Essington Rd. #200
Joliet, IL 60435
Tel. 815-723-1854

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS-CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos**Dr. ALGIRDAS KAVALIŪNAS**

VIDAUS LIGOS
Priimami MEDICARE pacientai
5540 S. Pulaski Road,
Tel. 773-585-2802
Valandos pagal susitarimą kasdien,
išskyrus sekmadienį

SURENDER LAL, M.D.

Specialybė - vidaus ligos
7722 S. Kedzie Ave.

Chicago, IL 60652

Tel. 773-434-2123

Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 Ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

SKELBIMŲ SKYRIAUS
TEL. 773-585-9500

JAV LB KV Socialinių reikalų taryba

2711 West 71 Street,
Chicago, IL 60629

Tel. 773-476-2655; fax. 773-436-6906

**JEI APSIGYVENOTE PAGYVENUSIŲ
ŽMONIŲ GLOBOS NAMUOSE**

Užbaigiant pagyvenusių žmonių
globos namų problemoms skirtą
straipsnių seriją, šįkart plačiau pana-
grinėsime, kas laukia būsimųjų gy-
ventojų, jau atsidūrus globos namuo-
se.

Pirmiausia, jei nesiskiriate nuo
daugumos globotinių, jums, ko gero,
bus sunku priprasti prie naujos
aplinkos. Be abejo, pasiilgsite ne tik
artimųjų, bet ir savo buvusių namų.
Todėl pasiteiraukite iš anksto, kokius
ir kiek asmeninių daiktų galite
atsivežti – netgi pluoštelis fotografijų
ar jūsų mėgstama lovos pagalvė gali
praskaidrinti iš pradžių niūria pasi-
rodysiančią aplinką. Kai jau truputį
apsiprasite, imkite dalyvauti įvairiuo-
se užsiėmimuose, rengiamuose įstai-
gos – taip susipažinsite su kitais glo-
botiniais, gal net susirasite draugų.
Pagaliau neatsisakykite anksčiau
prenumeruotų žurnalų bei laikraš-
čių, kurie padės išsaugoti platų aki-
ratį ir nesijausti visiškai atskirtiems
nuo pasaulio.

Pagrindinė taisyklė, iškilus bet
kokioms problemoms – nesidro-
vėkite apie jas pasakyti jus aptarnau-
jančiam personalui. Jei jos tokiu
būdu neišsprendžiamos, priklausomai nuo
problemos pobūdžio, reikalaukite
susitikimo su globos namų adminis-
tracija, socialiniu darbuotoju ar savo
gydytoju. Geriausia būtų iš anksto
pasidomėti, kokios jūsų įstaigoje yra
sudarytos gyventojų skundų regis-
travimo procedūros. Kiekvienai globos
namai taip pat turėtų pateikti gyven-
tojų sąrašą valstijos įstaigų, ku-
rioms būtų galima pasiskųsti dėl
netinkamos globos bei priežiūros
(pvz., State Survey and Certification
Agency, State Ombudsman Program,
the Protection and Advocacy Net-
work ir pan.). Taip pat pravartu būtų
problemas, su kuriomis susidūrėte ir
kurios nebuvo tinkamai išspręstos,
paviešinti jūsų įstaigos Gyventojų
tarybos (Resident Council) susirin-
kimuose.

Kokios yra pagrindinės pagyve-
nusių žmonių globos namų gyventojų
teisės? Be abejo, šių įstaigų globoti-
niai tebeturi visas teises, suteikiamas
šalies piliečiams. Jiems taip pat tai-
komi tam tikras papildomas teis-
es apibrėžiantys valstijų įstatymų
straipsniai, kurie priklauso nuo gyve-
namosios vietos. Drauge su kitais
dokumentais, globos įstaiga turėtų
jums pateikti raštišką ir detalų jūsų
teisių paaiškinimą, kurį patartina
pasilaikyti, jei kada prireiktų. Be kita-
ko, JAV federaliniai įstatymai garan-
tuoja globos namų gyventojams šias
teises:

- Nediskriminavimą rasiniu, tau-
tybės, religiniu, amžiaus ar lyties
požiūriu. Taip pat, nors globos įstai-
gos nėra įpareigos priimti visų
besikreipiančiųjų, jos negali diskri-
minuoti žmonių dėl fizinės negalios.
Jei manote, kad visgi globos įstaigos
buvote ar esate diskriminuojami,
turėtumėte kreiptis į JAV Sveikatos
ir socialinių reikalų skyriaus pilie-
tinių teisių tarnybą (Department of
Health and Human Services, Office
of Civil Rights). Nemokamas jos tele-
fonas: 1-800-368-1019.

- Žmogišką pagarbą. Globos
namuose su jumis privalo elgtis oriai
ir pagarbiai, nepaisant jūsų negalios
ir/ar senyvo amžiaus. Jei pajėgiate
patys nuspręsti, kada norite keltis,
eiti valgyti bei kokiuose užsiėmi-
muose norėtumėte dalyvauti, patys
turite tai ir daryti – bent jau kol jūsų
norai nesikerta su gydytojų rekomen-
dacijomis.

- Nesusidūrimą su prievarta ar
apleistumu. Niekas, įskaitant globos
namų personalą, kitus gyventojus,
įvairius konsultantus bei gydytojus,
taip pat – ir jūsų šeimos narius,
neturi teisės naudoti prieš jus smurto
ar prievartos. Tai apima tiek fizinį,
tiek psichologinį, tiek – seksualinį
smurtą, taip pat – asmens izoliaciją
jam/jai nesutinkant. Jei globos namu-
ose prieš jus naudojama prievarta ar
nepatenkinami minimalūs poreikiai,
kuo skubiau kreipkitės į jau minėtas
valstijos įstaigas, nustatančias globos
namų tvarką bei išduodančias licen-
zijas (žr. aukščiau), taip pat – pra-
neškite apie tai savo šeimos nariams
bei globos namų administracijai. Jei
manote, kad tikslinga, galite kreiptis
ir tiesiai į policiją.

- Fizinio ar cheminio pobūdžio
judėjimo ir asmens laisvę ribojančios
priemonės (specialūs įrenginiai ar
vaistai) gali būti naudojamos tik iš-
skirtiniais atvejais, rekomendavus
gydytojų, jei pacientas savo veiks-
mais kelia tiesioginę grėsmę sau ar
kitiems. Jokiu būdu negalima jų nau-
doti bausmėms ar tiesiog globos
namų personalo patogumui.

- Globotiniams turi būti iš anksto
pranešta apie visas išlaidas bei mo-
kesčius, susijusius su globos įstaigos
patarnavimais. Visos sąlygos turi bū-
ti išdėstytos raštu ir atitinkamai pa-
tvirtintos.

- Globotiniai turi teisę patys
tvarkyti savo piniginius reikalus, ne-
bent jie savanoriškai patikėtų tai da-
ryti globos įstaigai ar jos atstovams
(tai turi būti patvirtinta raštu).

Nukelta į 9 psl.

**JAV LB SOCIALINIŲ
REIKALŲ TARYBOS****PAGUODOS TELEFONAS**

1-866-438-7400

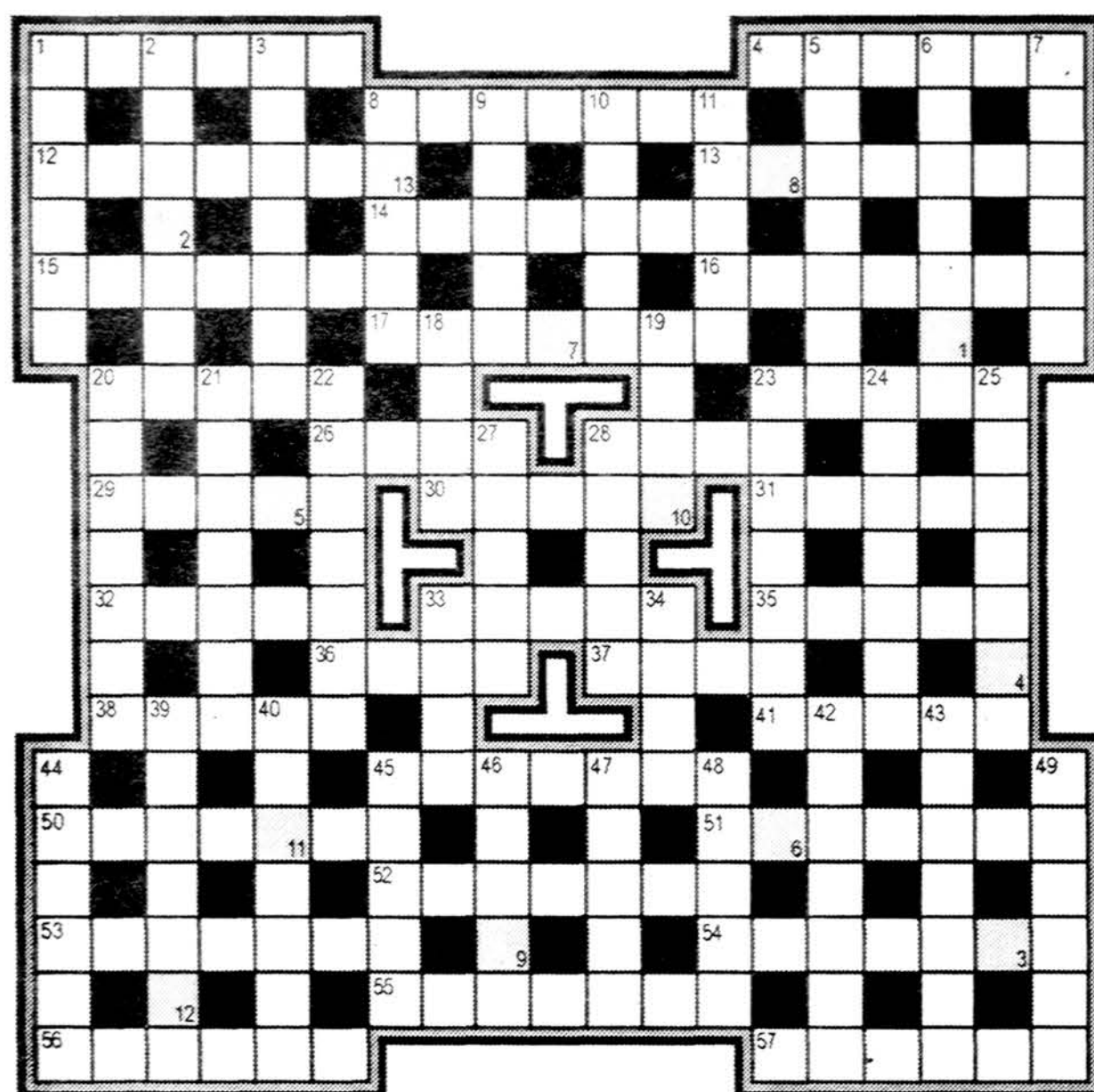
Konfidencialumas
garantuojamas

Skambinkite nemokamai

kiekvieną ketvirtadienį,

nuo 6 val. v. iki 9 val. v. (Čikagos laiku)

Kryžiažodis Draugas Nr. 006

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

Vertikaliai:

1. Laisvas lengvas miegamasis drabužis. 2. Biblinio judaizmo dvasininkai, Jeruzalės šventykloje ėję antrailes pareigas. 3. Papildoma alga už gerą darbą. 5. Holivudo gėdingas apdovanojimas — „...avietė“. 6. Pristatytas prieangis. 7. ...ant laurų (džiaugiasi laimėjimais nieko neveikiant). 8. Surištas augalų glėbelis. 9. Išsiskaido į dalis. 10. ...greitumu (akimirksniu). 11. Porinė ilga medinė lentutė sniegu čiuožti. 18. Filmas su Džeku Nikolsonu „Skrydis ... gegutės lizdo“. 19. Lietuvos pajūrio kurortas. 20. Būdo, charakterio romumas. 21. Svarbiausias pirštas, rodant ženklą „liuks“. 22. Šiurkšti prievarta. 23. Lošiamųjų kortų figūra (berniukas). 24. Čiukčių, eskimų kilnojamas gyvenamasis būstas, dengtas elnių odomis. 25. Mėgstanti ragauti gardžius daiktus. 27. Muzikinis dramos kūrinys. 28. Per metus užaugusi šakelė. 33. Žymi tenisininkė Stefi ... 34. Dekoratyvus spygliuotis žvyniškais lapais. 39. Įgėdis, įnoris. 40. Labiausiai į šiaurę nutolusi JAV valstija. 42. Katalikų ar protestantų dvasininkas. 43. Laibas, aukštas. 44. Tauta, kalbanti anglų kalbos tarpe. 45. Nematomas „pašnekovas“ miške. 46. Ženklas, rodyklė, kelrodis. 47. Podiumo žvaigždė... Campbell. 48. Gardi, malonaus skonio. 49. ... į svertimus reikalus.

Horizontaliai:

1. Vidinis kampas tarp stogo ir lubų. 4. Metaliniai kario drabužiai apsaugai nuo sužeidimo. 8. Paplūdimys. 12. Žvejų mėgstamiausia sriuba. 13. Stiprus saldus alkoholinis gėrimas. 14. Zodiako ženklas. 15. Dailininkas, nutapęs garsųjį paveikslą „Žalgirio mūšis“. 16. Bulvinių šeimos labai nuodingi augalai. 17. Vaizduotės sukurtas, trokšamas dalykas. 20. Pluoštinis ir aliejinis augalas, žydintis mėlynai. 23. Gulsčia oro srovė. 26. Už tokio vyro kaip už ... (saugu, patikima). 28. Plėšrus kailinis vandens žvėrelis. 29. Meška su lokiu abu labu... (vienodi). 30. Ilgas, plokščias duriamasis ginklas. 31. Daugumos bestuburių vystymosi stadija. 32. Turbūt, galbūt, greičiausiai. 33. Daug žinosi, ... pasensi. 35. Skubrinų šeimos labai didelės veislinės jūrų žuvys. 36. Ganos sostinė. 7. Sudėties rezultatas. 38. Niežėjimą kelianti liga. 41. Matavimo prietaisų lentelė su padalomis ir skaičiais. 45. Vienos iš iranėnų tautų žmogus. 50. Pramoginis ir sportinis žaidimas. 51. Įvairiaspalvių popieriaus juostelių skridinėliai karnavalams, maskaradams. 52. Dviejų tarpusavio kova. 53. Dirba smulkius ruošos darbus. 54. Nelaimė, vargas. 55. Į žiogus panašūs šiltųjų kraštų vabzdžiai. 56. Apeninų pusiasalyje gyvenanti tauta. 57. Įlipti į autobusą.

Kryžiažodžio atsakymas — frazė iš raidžių skaičiais pažymėtuose langeliuose.

VIS DAUGIAU RYŽTASI
SPRĘSTI KRYŽIAŽODŽIUS

Kryžiažodį Nr. 5 išsprendė ir atsakymą redakcijai atsiuntė:

Živilė Buivydas, Worth, IL;

Vida Bučmienė, Cleveland, OH;

Jadvyga Savickas, Nashua, NH;

Laimutė Jakelaitienė, Evergreen Park, IL.

Esame labai dėkingi šioms skaitytojoms ir laukiame daugiau teisingų atsakymų. Šį šeštadienį spausdiname Kryžiažodį Nr. 6, linkime sėkmės jį sprendžiant.

Dantų gydytojai

Dr. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. 708-598-8101

Valandos pagal susitarimą

Dr. AUŠRINĖ SCHNEIDER
DANTŲ GYDYTOJA

Kalbame lietuviškai
10 S. 640 Kingery Highway
Willowbrook, IL 60527

Tel. 630-323-2245

Valandos pagal susitarimą

Dr. DALIA JODWALIS

Dantų gydytoja

15543 W. 127th St.

Suite 101, Lemont, IL

Tel. 630-243-1010

Valandos susitarus

Dr. L. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Road

Hickory Hills, IL

1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.

Tel. 708-598-4055

Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą

Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai

4647 W 103 St, Oak Lawn, IL

55 E Washington, Ste 2401,

Chicago, IL

Tel. 708-422-8260

Dr. LINA POŠKUS

Dantų gydytoja

4635 W. 63 St., Chicago

Tel. 773-735-7730

10 S. 640 S. Kingery Hwy, Willowbrook

Tel. 630-323-5050

Dr. DALIA E. CEPELĖ, D.D.S.

Dantų gydytoja

10745 Winterset Dr.

Orland Park, IL 60467

708-873-9074

Valandos pagal susitarimą

Dr. RAMUNĖ MACIJAIŠKAS

Dantų gydytoja

9356 S. Roberts Road

Hickory Hills

Tel. 708-598-2131

Valandos pagal susitarimą

Dr. GAILĖ V. ČERNIAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA

TRYLIKOS METŲ PATIRTIS

persikėlė į naują kabinetą

318 W. Touhy Avenue

Park Ridge, IL 60068

Tel. 847-692-2303

www.parkridgesmiles.com

Pilna dantų priežiūra:

- implantai
- tiltai, karūnos, protezai
- vaikų dantų gydymas
- šaknies kanalų valymas
- chirurgija
- parodontozės specialistas kabinete
- kosmetinės procedūros — „veneers“, balinimas

Odos ligų specialistai

Dermatologijos ligų ir odos vėžio
specialybė, kosmetinė chirurgija,
viso veido atjauninimas

RUTH JÜRATĖ BARSKY, MD

120 Center Mall # 318 Oak Brook, IL 60523

Tel. 630-571-2630

Dr. K. JUCAS

Odos ligų specialistas gydo odos auglius,

žaiždas ir išsiplėtusias kojų venas.

Kosmetinė chirurgija.

3235 W. 111 St, Chicago, IL 60655

773-233-0744 arba 773-489-4441

PAGYVENUSIŲ ŽMONIŲ GLOBOS NAMUOSE

Atkelta iš 8 psl.

Tokiais atvejais, globos įstaiga privalo pasirūpinti globotinių išteklių apsauga (investuojant juos į obligacijas ar pan.) — t.y., neturi teisės jų tiesiog iššvaistyti. Bet kuriuo atveju, globotiniams turi būti paliekama teisė disponuoti savo banko sąskaitomis ir kitais ištekliais.

• Globotiniai turi teisę į privatumą. Niekas be jų leidimo negali atidarinėti jų laiškų, klausytis telefono pokalbių ar naršyti po jų daiktus. Be to, jei jų sutuoktinis gyvena tuose pat globos namuose, jį turite teisę dalintis vienu kambariu — turėsite tik patvirtinti, kad abu sutinkate tai daryti.

• Globotiniai turi teisę žinoti viską apie savo sveikatos būklę ir priimti atitinkamus sprendimus dėl gydymo. Be rimtų priežasčių jie negali būti perkelti iš vieno globos namų į kitus ar tiesiog „išmetami“ į

gatvę. Kita vertus, patys globotiniai gali pasirinkti persikelti į kitus globos namus (gali būti tik reikalaujama, kad jie praneštų apie tai iš anksto).

• Globotiniai turi teisę priimti visus lankytus, jei tik jų lankymasis nesutrikdo kitų globotinių ramybės, ir turi teisę matytis su savo šeimos nariais bet kuriuo paros metu. Kita vertus, globotiniai neprivalo susitikinėti su asmenimis, kurių matyti nenori (negali būti verčiami to daryti).

• Globotiniai bei jų šeimos nariai turi teisę dalyvauti Gyventojų ir/ar šeimų tarybų susirinkimuose, taip pat, reikalui esant, turi teisę apskusti globos įstaigos ir jos personalo veiksmus savo atžvilgiu.

Pagal Centers for Medicare & Medicaid Services bei amerikiečių žiniasklaidos medžiagą parengė

Vaida Maleckaitė

...ĮVAIRŪS...

* **Moteris** pageidautų darbo su grįžimu namo. Turi patirties su vyresnio amžiaus žmonėmis ir vaikais. Dirbo mokyklėlėje su vaikais. Tel. 708-691-1906 Irena.

* **Muzikantas** Steponas Sadauskas, grojantis akordeonu, saksofonu, smuiku bei dainuojantis ir galintis nuotaikingai praveisti įvairias šventes, siūlo savo paslaugas. Tel. 708-499-6032.

* **Vyras** ieško žmonių priežiūros darbo lietuvių ar rusakalbių šeimose su gyvenimu ar su

grįžimu į namus. Gali atlikti įvairius namų ūkio darbus, gali pakeisti bet kurią savaitės dieną. Turi patirties, automobilį, žalią kortą. Tel. 708-499-6032.

* **Moteris** ieško darbo „downtown“ su gyvenimu. Tel. 630-915-6062.

* **Moteris**, gerai žinanti anglų kalbą (dirbusi vertėja teisinėse firmose, anglų kalbos dėstytoja), ieško darbo. Turi žalią kortą, vairoja, dirba su kompiuteriu. Tel. 312-479-5048

MŪSŲ ŠEIMOSE

VACLOVUI MAŽEIKAI — 90

Š.m. sausio 21 d., sekmadienį, svečiai gausiai rinkosi į „Camelot“ pokylių salę (Hickory Hills, IL) džiaugsmingai šventei: pasveikinti inž. Vaclovą Mažeiką, švenčiantį 90 m. sukaktį.

Ilgą savo gyvenimo kelionę Vaclovas Mažeika pradėjo 1917 m. sausio 17 d. Šakyno miestelyje, Gruzdžių vlsč., Šiaulių apskrityje. Tėvai buvo ūkininkai, augino keturis vaikus, iš kurių tik Vaclovą leido į mokslus. Jis mokėsi Šakyno pradžios mokykloje, Šiaulių berniukų gimnazijoje. Ją baigęs, įstojo į Vytauto Didžiojo universiteto Technikos fakultetą Kaune.

Pašauktas atlikti karinės priedėlio, 1940 m. baigė Karo mokyklą, buvo pakeltas į jn. ltn. laipsnį ir išėjo į atsargą. Grįžęs į universitetą, tęsė studijas ir 1943 m. jas baigė diplominiu darbu. Kadangi tuo metu Lietuva buvo vokiečių okupuota, Vaclovas Mažeika įsijungė į Lietuvos Laisvės kovotojų sąjungą ir ypač reikėsi rezistencinės spaudos platinimu. Raudonajai armijai vėl artėjant prie Lietuvos sienų ir grasinant

Inž. Vaclovas Mažeika

antrąją okupaciją, 1944 m. Vaclovas apsisprendė pasitraukti į Vakarus (jo broliai, likę Lietuvoje, buvo ištremti į Sibirą ir dingo be žinios).

Karui pasibaigus ir pabėgėliams telkiantis į stovyklas, Vaclovas apsigyveno Landshut stovykloje. Prasi-

dėjus emigracijai, 1948 m. atvyko į Čikagą. Pradžioje dirbo braižykle, bet netrukus perėjo į „Schmidt, Garden and Erikson Architects and Engineers Co.“, ir dirbo pagal savo specialybę. Šioje bendrovėje dirbo 35 metus, kol 1982 m. išėjo į pensiją.

Šalia profesinio darbo, Vaclovas Mažeika aktyviai reiškėsi lietuvių visuomeninėje veikloje. Jis įsijungė į Lietuvių operos chorą ir dalyvavo pirmųjų dviejų lietuvių operų pastatymuose. Savo gražiu baritono balsu V. Mažeika pasireiškėdavo ir renginiuose, ir šventėse, ypač (Korp! Neo-Lithuania — juk jis kone vienas mokėjo visus „Gaudeamus“ — studentų himno — žodžius...). Nors V. Mažeika dalyvavo įvairioje veikloje, bet jam artimiausi buvo neolituanų ir Amerikos Lietuvių tautinės sąjungos rūpesčiai bei darbai — šioms organizacijoms jis ir pirmininkavo, ir buvo vicepirmininkas, ir ALT nutarimų sekretorius, ir Spaudos bei radijo draugijos „Viltis“ pirmininkas. Jis aktyviai prisidėjo prie Tautinės kultūros fondo įsteigimo ir buvo jo tarybos narys. Dalyvavo daugelyje komitetų, bet visą savo visuomeninę veiklą paskyrė „Pro-Patria“.

Vaclovas Mažeika, ypač pamilęs Lietuvos jaunimą, stengiasi su juo palaikyti artimus ryšius, padėti. Nuo

1994 m. jis kartu su žmona Vanda kasmet remia mokyklos „Lietuvių namai“ Vilniuje mokinių rašinių konkursą. 2005 m. V. ir V. Mažeikams lankantis Lietuvoje, „Lietuvių namai“ jiems suruošė gražų padėkos pagerbimą, dalyvaujant visiems mokiniams ir mokytojams.

Vaclovas ir Vanda Mažeikai jau daug metų gyvena Park Ridge, IL, abu yra įsijungę į miestelio pensininkų klubą ir jame aktyviai darbuojasi. Juos abu nuolat galime sutikti lietuviškuose renginiuose — visuomet besišypsančius, gerai nusiteikusius: žymu, kad Vaclovas ir Vanda Mažeikai gražiai tarpusavyje sutaria, sugyvena, dėl to ir kitiems malonu būti jų aplinkoje.

Sukaktuvių pobūvį-pietus Vaclovui Mažeikai suruošė žmona Vanda, sūnus Mindaugas ir marti Lilė. Svečiai, užuot dovanoję dovanas, buvo prašomi aukoti Mažeikų fondui, iš kurio pinigai bus skiriami mokyklos „Lietuvių namai“ mokinių rašinių konkursui ir tautinei spaudai paremti.

Pobūvyje išgirsta daug sveikinių ir linkėjimų, sudainuota daug dainų (iš paruoštų ir išspausdintų lapelių), įskaitant ir Vaclovo Mažeikos mėgstamiausią — „Oi, grybai, grybai...“ N.D.

Dr. prof. J. Meškauskas pagerbtas Lietuvoje

Kaip prisimename, buvęs čikagietis, dabar gyvenantis Beverly Shores, IN, miestelyje, prof. dr. Juozas Meškauskas praėjusią vasarą atšventė savo 100-ąjį gimtadienį. Jo sukaktis buvo tinkamai pažymėta Beverly Shores ir Čikagoje.

Prof. dr. Juozas Meškauskas

Sužinojome, kad prof. Meškauskas taip pat buvo prisimintas ir pagerbtas tėvynėje Lietuvoje. Kaip rašo Vilniuje leidžiamas žurnalas „Tarp knygų“ (2006 m. spalio mėn. numeris), rugėjo 21 d. Lietuvos medicinos bibliotekoje atidaryta paroda, skirta šio žymaus asmens 100-osioms gimimo metinėms.

Rašinio autorė Janina Valančiūtė savo straipsnyje pateikia žinių apie dr. J. Meškauską praeitį, jo išsimokslinimą, nuveiktus darbus, išleistą vertingą knygą „Lietuvos medicinos istorija“ (1987 m.), bendradarbiavimą spaudoje ir kt.

Rašant apie prof. J. Meškauską

pagerbimą Vilniuje, J. Valančiūtė taip pasakoja:

„Lietuvos medicinos bibliotekoje prisiminimais dalijasi buvęs daktaro J. Meškausko asistentas, kartu dirbęs Kaune, prof. dr. Kazys Ambrozaitis. 1996 m. Vilniuje atkurtos Ateitininkų medicinos korporacijos pirmininkas, profesorius Leonas Laimutis Mačiūnas teigė, kad J. Meškauskas visą gyvenimą aktyviai dalyvavo „Gajos“ veikloje, pripažino sveiką gyvenimo būdą. Garbingo amžiaus sulaukusio profesoriaus sūnenas Juozas Žvirblis pasakojo, kad jubilias dar gyvybingas, neatsilieka nuo gyvenimo skubos, kasdien darbuojasi, naudodamasis specialia kompiuterio technika, domisi Lietuvos politine situacija, „širdimi visada Lietuvoje“. Pasak bibliotekos direktorės Salvijos Kocienės, apie profesoriaus ilgą ir prasmingą gyvenimą šiandien byloja jo darbai. Parodos stenduose eksponuojama daktaro disertacija (1937), „Elektrokardiografijos pagrindai“ (1947), „Diabeto problema ir jo gydymas dabartiniu metu“ (1939), „Lietuvos medicinos istorija“ (1987) ir kitos knygos, žurnalai, kuriuose publikuoti jo straipsniai, literatūra apie profesorius ir nuotraukos.

Renginyje buvo pademonstruota filmuota medžiaga iš profesoriaus J. Meškausko 100 metų jubiliejaus šventinio pokylio Čikagoje. Susirinkusieji turėjo progą išgirsti J. Meškausko padėkos žodį.

Šis gražus informacinis rašinys iliustruotas spalvota nuotrauka iš prof. J. Meškausko 100-ojo gimtadienio paminėjimo Čikagoje praėjusią vasarą.

Prof. J. Meškausko prisiminimas Lietuvoje tikrai reikšmingas įvykis, nes daugelis mūsų išeivijoje dirbusių žmonių to nesusilaukia.

Edvardas Šulaitis

ETNOGRAFINIAI VAIZDAI

Pirtis

ALEKSANDRAS ŠIDLAUSKAS

Švara — žmogaus sveikata, o sveikata — gyvasties pagrindas.

Kas nors kartą keliavo per Rytų Aukštaitiją, tas, ir neatidžiai dairydamsis, vis galėjo pastebėti mažytį nameliukštį, tūnantį prie upelio, tvenkinio, kūdros, nutolusį nuo sodybos daugiau negu pusšimtį metrų.

Namelis yra be kamino, labai mažais langeliais, visas patamsėjęs ir senokai dūmais apėjęs. Netoliese auga keli krūmeliai arba koks didmedis margam paukščiui nutūpti.

Takelis iki pirties — tai nulentas, tai žolelėmis apsnėjęs, tai užpustytas, tai vėl nuo sniego atkastas, tai prieš šventes smėliu pabarstytas, tai poliūčių išplautas.

Noromis nenoromis vaikams vis magą užėti į šį paslaptinę pastatėlį, kur kitoks kvapas, kur vidinės degte dūmais įdegtos, o akmenų krosnis piramide kyla aukštyn su ilgiems amžiams įmūrytu ketaus puodu vandeniui pavirinti. Pirtyje juk ne tik tai maudomasi ar prausiamasi, bet ir periamasi, kaitinamasi, gydymasi.

Kiekvienas šeimininkas rudenį ieško beržų ir berželių, kad aplaužytų šakas ir šakeles, iš kurių pasidarys daug šluotelių — vantų. Pirtyje periamasi, o vantomis vanojamasi. Štai jau įkaito kūnas nuo karščio, einančio nuo akmenyno, dabar dar reikia šliūksteri puodelį ant karštų akmenų, tuoj plūstels garas.

Ir gulsteli ant dviaukščių narų suolų vyrai ir mažesni vyriokai. Jis čiumpa į rankas karštame vandenyje įmirkusias vantas ir ima vanotis, net šonai skilinėja nuo įkaitio. Plaka kojas ir rankas, pilvą ir pečius, o labiausiai „muša“ nugarą, lyg kokie masažistai sužadina visus nervų centrus ir kitas jautriausias vietas. Sujuda kraujas lyg maratono varžybose, išpila prakaitas, atsidaro visos kūno ląstelės, švelnėja oda, išsivalo raukšlės ir mažos raukšlelės, atsigauna ir širdis, ir kūnas.

Smalsieji viduramžių metraš-

tininkai ir kronikininkai, kiek vėliau (16-17 a.) dvarų inventoriaus aprašytojai pažymėjo, kad ant ežero ar upelio kranto pastebėjo medines pirtes, mažus rąstinius nameliukščius. Jos buvo statomos (renčiamos) iš gulsčių rąstų, kampuose skerspjūviškai sunertų. Jie taip pat pastebėjo akmenų pamatus, jų akys, be to, pamatė ir iš molio krėstus statinius. Pirtelėse buvo arba medžio lentų grindys, arba plūktinės aslos, tokios pat kaip trobose.

Tradicijos persidavinėdavo iš kartos į kartą, o pirčių statybos patirtis ejo iš tėvų vaikams ir vaikeliams. Pirties kūrenimas itin saugotas, nes ugnis nekart suniokodavo medinius pastatėlius. Ar ne dėl to šis pastatas bolavo toliau nuo sodybos namų?

Žinia, vandens artumas ne vien dėl to, kad nesunku kibirais pilnus puodus priboginti, bet ir dėl visai kitoniškų dalykų, kaip jau ką tik pasakėme. Bene svarbiausia vyrams magą įkaitus iki raudonumo, pūškelti vandenin, pasinerti gėlmėn ir paplaukioti. Ir vėlei ramiai sugrįžti kaitintis ant tų pačių gultų.

Apima visus keistas alpulys, ateina palaima, o kraujas — tai sušyla, tai atvėsta, nerimaudamas savo gyslose. Tvinkčioja smilkinuose, kinta odos spalva ir atspalviai, o vanduo, didysis žmogaus kūno gaivintojas, liejasi, pamažu čiurkšlena, vėsta ir vėdina šiltą kūną.

Gūdžią žiemą iš pirties trumpam išbėgama po sniegą kumeliukais pasitraksėti, pasikočioti po žiemužes patalėlius, ir vėlei gūščiom sugrįžti į tą pačią malonią šilumą.

Yra daug nerašytų pirties taisyklių, kurios tradiciškai nėra pažeidinėjamos.

Pirtį būtina turi kurenti tik tai vyrai.

Reikia sunešti malkas, pripilti puodus vandens, paruošti vantas, subrinkyti prieš tai didįjį medinį kubilą šaltam vandeniui, kuris bus ir atgaiva, ir švarumas.

Antra... Pirmiausia pirtin eina vyrai, o paskum moterys ir vaikai,

Jei mes tylime, kalba kiti

Vienas iš atviros visuomenės ir globalaus pasaulio privalumų: jei tauta ar etninė grupė lyg susitarusi nenori kuria nors tema atvirai kalbėti, arba jei nuomonė sudėtingu klausimu pasidaro nedemokratiškai vieninga, visuomet ta tema pasisakys kažkas iš šalies. Taip atsitiko su holokausto interpretacijomis, su Lietuvoje po jo išlikusių žydų klausimu ir ksenofobijos paplitimu apskritai. Lietuvos teisėsaugininkai aiškiai vengia nustatyti skaidrią precedentų grandinę, o politikai tai nevykusiai atsi-prašinėja, tai demonstruoja aroganciją, neva visi čia prieš įstatymą lygūs, žydų šiuo metu mūsų šalyje gyvena nedaug, kodėl jie tokie reiklūs ir pan.

Ir net ne teisėsaugininkų sprendimuose ar politikų rezoliucijose visa esmė. Svarbiausia, kad visuomenėje neretai vengiama atviro ir draugiško pokalbio, kuriame būtų drąsiai ir pagal paskirtį vartojamos sąvokos „antisemitizmas“, „holokaustas“, „holokausto neigimas“. (Žodis „visuomenė“ čia nurodo į Lietuvos gyventojų visumą, o ne istorikus, politikus ar kitus pagal profesiją istoriją bei politiniais procesais besidominčius asmenis.) O kol toks pokalbis nevyksta Lietuvoje, jis vyksta kažkur kitur. Tik tuomet mes tampame ne jo dalyviai, bet pasyvūs stebėtojai. Tai, kad tik mažuma lietuvių šūkaloja antisemitinius šūkius, dar nereikia, kad dauguma jų yra pasiryžusi Lietuvos žydų istoriją pripažinti sava ir skaudžia valstybės istorijos dalimi.

Sausio antroje pusėje per maždaug dviejų savaitių laikotarpį trijuose autoritetinguose pasaulio leidiniuose — britų dienraštyje „The Guardian“, Jungtinės Karalystės transliuotojo BBC internetinėje svetainėje bei JAV leidžiamame dienraštyje „The Christian Science Monitor“ pasirodė trys su holokaustu Lietuvoje susiję straipsniai, atitinkamai: „A Blanket Ban on Holocaust Denial Would be a Serious Mistake“; „Lithuanian Jews Revive Yiddish“ bei

„Ex-Communist Europe's Pursuit of Holocaust Justice Stirs Anti-Semitism“.

Plačiau aptarsiu tik „The Guardian“ išspausdintą publikaciją. Jos autorius Timothy Garton Ash tikina, kad Vokietijos iniciatyva šiuo metu Europos Sąjungos (ES) valdžios užkulisuose svarstoma galimybė įstatymais kriminalizuoti holokausto neigimą, kaip kad šiuo metu yra Vokietijoje, būtų didelė klaida. Jo many-mu, toks draudimas suduotų smūgį ir taip šiuo metu jautriam žodžio laisvės klausimui ir suteiktų šansą antisemitams save pristatyti kaip represijų kankinius.

Pagrįsdamas savo prielaidą, T. G. Ash išvardijo Europos šalių, kurios jau šiuo metu turi vienokius ar kitokius prieš holokausto neigimą nukreiptus įstatymus. Tai — Austrija, Belgija, Čekija, Prancūzija, Vokietija, Lietuva, Lenkija, Rumunija ir Slovakija. T. G. Ash įsitikinimu, kaip tik šiose valstybėse labiau nei kur kitur Europoje įsigalėjusios ksenofobiją propaguojančios partijos. Nors kaip lietuviui skaudu savo šalį matyti ksenofobiškas bei antisemitiškas partijas globojančių valstybių grupėje, tačiau sunku su autoriaus žodžiais nesutikti. Vien Murzos partija — rasizmo, ksenofobijos, kraštutinio militarizmo ir fašizmo mišinys — ko verta.

Bene dar daugiau nei pats straipsnis, akį patraukė vienas iš jo komentarų, pasirašytas internauto „roobz“ slapyvardžiu. „Roobz“ atskleidžia dažnam „neužfiksuojamą“ — asmeninės patirties — holokausto pusę. Pasak šio skaitytojo, jis suvokia T. G. Ash dėstomų argumentų logiką ir iš esmės pritaria, kad holokausto kriminalizavimas neatneštų jokios naudos. Kita vertus, jam „užverda“ kraujas, kai jis spaudoje ar kitose viešose vietose išgirsta atvirai antisemitinius ar ksenofobiškus pasisakymus.

„Roobz“, 31 metų Londono žydo seneliai gimę ir augę Lietuvoje. Šeimos istorija šioje valstybėje siekė 400

metų. Pasak „roobz“, ištisi kaimai buvo susieti giminytės ryšiais. Priešingai nei daug kas mano, „roobz“ tvirtinimu, jo protėviai nesivertė prekyba, nevaldė dvarų, nebuvo bankininkai ir „nesirengė kontroliuoti pasaulio žiniasklaidos“. Jauno, iš Lietuvos kiluso Londono žydo įsitikinimu, jei apie holokausto neigimą kalbame abstrakčiai, jis neatrodo toks baisus nusikaltimas. Tačiau jei į tai žiūrėsime iš asmeninio „roobz“ taško, holokaustą neigiantys asmenys, minėtojo „The Guardian“ skaitytojo nuoskaudai, „neigia mano šeimos egzistavimą dėl to, kad jie nebuvo užfiksuoti dokumentuose ir dėl to, kad įrodymai apie šeimos narių egzistavimą remiasi liudininkų ir išgyvenusių šeimos narių pasakojimais“.

Ar galima įsivaizduoti ką nors niekšiškesnio, kaip mėginimą visuotinę atmintį ištrinti naikinant individualią atmintį, naikinant vieną žmogų po kito ir iš jo vaikų atimant šimtmečius besitęsusių gimystės linijos paveldą?

Tiesiog persasi viena paralelė. Ar ne tą patį daro dabartinė Rusijos valdžia, užsispyrusiai neigdama Baltijos šalių okupaciją ir iki minimumo siekdama sumažinti į Sibirą ištremtų Pabaltijo gyventojų skaičių? Tai, kas atsitiko su Vidurio bei Rytų Europos žydais, mažesniu mastu ir kitos ideologijos šalininkų rankomis buvo padaryta su Baltijos šalių gyventojais.

Taigi lietuvių ir žydų tautos turi daugiau bendrybių nei kartais manome. Tai ir marginalizavimas, ir tremtis, ir gyvenimas priverstinėje emigracijoje, galiausiai, kiek lietuvių išgyveno (arba ne) priverstinių darbų ar nacių stovyklų pragarą. Tad šiek tiek solidarumo, savitarpio supratimo ir istoriškai adekvačių terminų vartojimas čia niekam nepakenktų.

Negaliu nepaminėti ir kito to paties „The Guardian“ straipsnio skaitytojo komentaro, pasirašyto slapyvardžiu „Gnosis“. Šis britas dėstė anglų kalbą Berlyne. Kurį laiką

jo studentės buvo dvi moteriškos, išgyvenusios net dviejų nacių stovyklų baisumus. Kartą britas nesusilaikęs paklausė: „Kaip jūs, po viso to, ką jums padarė naciai, galite gyventi Vokietijoje?“. „Bet juk mes vokie-tės!“, — atsakė žydų kilmės Vokietijos gyventojos. Ar Lietuva nebūtų gausesnė gyventojų skaičiumi, įtakingesnė ir turtingesnė valstybė, jei naciai nebūtų išžudę maždaug 250,000 Lietuvos žydų, kurie šian-dien su pasididžiavimu lietuviškai saktų: „Mano žydiška giminės linija tęsiasi nuo Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės laikų, ir aš esu lietuvis“? (Beje, straipsnyje „Lithuanian Jews Revive Yiddish“ nors ir apgailestauja-ma dėl žydų asimiliacijos, tačiau taip pat negailima pagyrų Lietuvai, kad ji buvo bene vienintelė buvusios Sovietų Sąjungos valstybė, kurioje žydai nekliudomai galėjo kalbėti jidiš.)

Viltis krypsta į jaunąją kartą. Kaip papasakojo pačiame Lietuvos viduryje esančio Seduvos miestelio gimnazijoje dirbanti istorijos mokytoja Jolanta Sabutienė, tarp jaunimo antisemitizmas kaip reiškinys neegzistuoja. Pamokų metu moksleiviai noriai studijuoja holokausto istoriją, tačiau tai jie suvokia kaip žiaurų pra-eities faktą. Mokytoja patvirtino, kad Lietuvos mokyklose apie holokaustą bei Lietuvos žydus dėstoma pakanka-mai: iš pradžių 5-6, vėliau — 10 klaseje; galiausiai prie šios temos sugrįž-tama paskutinėje — 12 — klaseje, nes keletas klausimų apie holokaustą yra įtraukta į istorijos egzaminą.

Dėl to, kad Lietuva nuolat pakliūva į užsienio žiniasklaidos dėmesį kaip valstybė, kurioje klesti antisemi-tizmas bei ksenofobija, L. Sabutienė kaltino perdėtą Lietuvos žiniasklai-dos susidomėjimą skandalais. Istori-kės teigimu, mūsų šalies spauda be-reikalingai reaguoja į nedidelės gru-pelės „murzininkų“ šūkavimus, ku-rių įtaka vėliau Europoje neretai išpučiama.

Vladas Krivickas

patys mažieji, nes pirmoji šiluma, o ir karštis su garais tvoskia kaip iš dykumos vidurkio, vis kibtinai prikimba prie kūno ir laikosi iki pirmojo vandens nuopilo.

Trečia, kas pradėjo šeštadienio pirtimi pasirūpinti, tas turi ir užbaigti — iššluoti, išplauti ir nuvalyti savąją pirtelę. Tai padaroma jau kitos dienos priešpiej.

Pirtis — nedidelis statinys. Tai aštuonių — penkiolikos kvadratinų metrų erčia, kurioje, tiesą tariant, draugėn susieina penki, septyni žmonės ir ne daugiau, nes periantis kam-ša nereikalinga. Nekūrenamas prieš-pirtis, mažoji rūbinėlė, vėsos ir karščio sandūra, visad švari, jauki patal-pelė, kurioje yra pakabų eilė, šluota, semtuvėlis, rankšluosčių gembės.

Kai įkaistama iki alpulio, išbėga-ma į tą priepirtį pasigauti vėsaus oro gūžio, atsigaiivinti, atsikvėpuoti ir šiek tiek pailsėti, netgi laukujes duris prasidarius ikgalui. Lubose yra skylė, aukštiniu vadinama, kad dūmai bekūrenant greičiau laukan išsibė-giotų į padangės. Tiksliai užkūrus vė-sią pakūrą, dūmai gyvatukais raitosi aslos pažeme lyg ankstyvojo ryto rū-kana, sklaidosi aplinkui, o vėliau, išil-us akmenims, dūmai nuvinguriuoja aukščiau ir aukščiau. Aukštiniis yra lenta užšaunamas, pabaigus šildymą.

Viduje pasieniais būva dvi trys

kartelės baltiniams, rūbams padžiau-ti. Karštis degina ne tik tai kūną, bet ir apdarą.

Ką daryti, jeigu žiemos vakarą pirtyje tamsu? Dabar galbūt ir elek-tros lempelė sužimba, o seneliau gel-bėdavo liktarna, žibalu pasotinama. Nusirengus prieangelyje, ji įnešama vidun ir pastatoma žemai, prie pačių durų, kad karšti garai nenuslopintų liepsnos.

Dūmai paslaptina prieblanda su dideliais žmonių šešėliais, lyg ko-kiomis pamėklėmis niekam netrukdo muilintis, švarintis, trintis, urkštintis ir smagintis.

Žinia, pirties žmogau, taupyk karštą vandenį, negailėk šaltuonio, nes jo visada yra upelyje, ežerėlyje ar prūdelyje, jo bus galima šviežio mo-terims atnešti.

Žmonės laukia ir švenčių, ir tal-kų, ir šeštadieninės atvangos, žinoda-mi, kad vėlei pirties šilumėlė gaivins sąnarius, pravarinės kraują, netgi ligas išbogs iš kūno. Vanduo grūdi-na organizmą, o karšto ir šalto van-dens bei oro pakaita yra didis vaistas nuo visokiausių dieglių, sąnarių skaudulio, strėnų sukimo, nugaros raumenų sausgėlos.

Pirtis susijusi ir su kitais slap-čiais. Čia ir raganos gali susiburti, iš-baidytos iš rūkanų nakties tamsių ir velnių išgaščio. Pirtyje, kaip ir jaujo-

je, maga pinčiukams, biesams ir pikčiams pasibūti, bet tik tai savo laiku, nes su raganaitėmis susidurti niekados nenorima.

Sakoma, kad kaimų senučiukės pribuvėjos čia nešėioms moterims darydavo masažus, o būta atvejų, kad pirtyje, be abejonės, vasaros metu, į pasaulį ateidavo mažasis žmogutis.

Kas domisi burtais, užkalbėji-mais ir senoviniais būrimais, tas ge-rai žino, kad pirtis pati geriausia vie-ta visokiems išmislams, melams ir ap-gaulėms. Juk patikėti nesunku, kai įtaigiai meluojama. Žmogus patiki tam, kuris laimės linki, ligas išvarinė-ja. Ir rytdienos meilės aiškintojai turi populiarumą, ir lemties pranašauto-jais pasitikima kaip savimi.

Pirties mįslingumas ir slaptingu-mas slypi nuošalumoje, o pastato vidaus kvapniai, įjuodę rąstai ir įdū-musios lubos taip pat yra nekasdienės aplinkos erčia.

Nepamirštama, kad pirtis kny-gnešystės laikais buvo itin gera ir sau-gi slaptavietė.

Laikyti pirtį tik pėrimuisi — ne-maža prabanga. Todėl joje neretai buvo rūkoma mėsa, kai kieme nėra specialios rūkyklos, čia būdavo džio-vinamos odos ir padarinė medžiaga įvairiems stalių darbams.

Piemenėliai ar paaugliai pirtin susibėgdavo nuo lietaus pasislaptinti,

žaidimų prasimanyti.

Viršlubio pastogėje yra nemažai vietos; todėl čia galima pasidėti senus rakandus, kurie, reikalui prispyrus, galimi panaudoti, paskolinti. Toje pastogėje gali rasti stiklo atraiža, vielos sąsuka, kanapių pluošto grįžtė, senratis, puodas ar beržo pliauskos prakuruoms. Palėpėje žvirbliai mėgsta pačirškinti ir lizdą susisukti, pasis-lėpti nuo šalčio. liūčių ar pūgos. Paukšteliams tai pati tinkamiausia užuoglauda.

Keista, kad kituose Lietuvos kraštuose pirtis nepriėjo ir netapo neatskiriama buitės dalimi.

Molinė, žeminė ar medinė pirtis — tai šeimininko įnorio reikalas, turimų medžiagų kiekis.

Priepirtis gera vieta alui laikyti, jeigu neturima svirno girai, sulai ve-sinti, o kai kuris gaspadorius suma-nydavo ant pirties lubų grūdus džio-vinti; pravėrei stogo dureles ir siautė-ja skersvejai, ir džiūva miežis greit-salykliui.

Dėkui už šilumėlę — ištars gera-sis kaimynas, švariai išsimazgojęs, savaitės ar dviejų savaitių nešvaras ir jėdas numetęs.

Grįžus iš pirties, tinka ala-us kvorta, sulos kaušas, rūgpienio puo-delis, raugintų kopūstų rasalas, rau-donųjų burokėlių sūka.

NEKILNOJAMASIS TURITAS

INDEPENDENT REALTORS
OF ILLINOIS INC.

Peter Paulius
708-214-5284

Reda Blekys
708-299-6622

Aptarnaujame Čikagą ir jos apylinkes
daugiau kaip 25 metus

GREIT PARUODA

First Landmark Realty

Bus. 773-590-0205
Res. 708-425-7160

**RIMAS
STANKUS**

- Čikagoje ar priemiesčiuose
- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Tarpininkaujame gaunant paskolą
- Pensininkams nuolaida

**VIDA M.
SAKEVICIUS**

Real Estate Consultant

Nekilnojamojo turto
pirkimas, pardavimas

708-889-2148

PASKOLOS

INTERBANK MORTGAGE COMPANY
Home loans

Unikalios finansavimo programos ir sąlygos

GEDIMINAS ZAREMBA

cell: 630-915-8865

office: 847-205-1199

Illinois Residential Mortgage broker/Bank

SIŪLO DARBA

SIŪLOME DARBUS!

Gail. seserų padėjėjoms
kompanionėms ir namų ruošos
darbininkėms. Galima gyventi
kartu arba atvykti į darbą
ir išvykti.

Kreiptis:

ALL CARE

Employment Agency

Tel. 773-736-7900

Spa Constantine Day Spa

is currently seeking nail technicians for
5333 Main Street, Downers Grove and
136 North Marion, Oak Park.

Fax resume to 708-233-5944, or
email spaconstantine@sbcglobal.net
Ph.: 708-805-2696

**Caregiver. Experienced for stroke
patient needed.** Bath-cook-physi-
cal therapy-light housekeeping.

English speaking preferred.

References. Call 312-590-1700
between 2-4 PM.

PARDUODA

Parduodamos

trys laidojimo vietos

Tautinėse lietuvių kapinėse.

Labai graži vieta, netoli koplyčios.

Tel. 608-254-7898

DARIEN RAJ. PARUODAMAS

2 aukštų, 3 mieg., 1 vonios namas.
Medinės grindys, rūšys. Didelis
kampinis sklypas. Hinsdale mokyklos.
Kaina \$294,900. Skambinti 630-915-
7902 Inga, 630-915-7903 Kastytis

www.draugas.org

Accent
Homefinders

9201 S. Cicero
Oak Lawn, Illinois 60453
Business 708-423-9111
Voice Mail 708-233-3374
Fax 708-423-9235
Pager 312-707-6120
Res. 708-423-0443

ASTA T. MIKUNAS

Profesionaliai ir sąžiningai patarnauja
įvairių nuosavybių pirkime ir par-
davime mieste ir priemiesčiuose.

Audrius Mikulis

1st Choice Real Property

Tel.: 630-205-9262

E-mail: amikulis@usa.com

Įvairūs nekilnojamas turtas:

- * Nemokamas įkainavimas
- * Nemokama rinkos analizė
- * Pirkimas
- * Pardavimas
- * Surandame

optimaliausia finansavimą

NAMŲ REMONTO IR
STATYBINĖS PASLAUGOSŠildymas
Šaldymas

6556 S. Kedzie Chicago, IL 60629

Prekyba, instaliavimas, aptarnavimas

— Licensed — Bonded — Insured

24 val. per para

FREE ESTIMATE

7 dienos per savaitę

773-778-4007

773-531-1833

STASYS CONSTRUCTION

Stalio darbai, rūšių, vonių ir
virtuvų įrengimas; priestatai;
keramikos plytelės; „sidings“;
„soffits“, „decks“, „gutters“, plokštės ir
„shingle“ stogai; cementas,
dažymas. Turiu darbo draudimą.
S. Benetis, tel. 630-241-1912

SANTECHNIKOS
„PLUMBING“
darbai - 24/7 service.

Pigiai, greitai, kokybiškai ir sąžiningai.

Tel. 773-494-9989

...ĮVAIRŪS...

PARDAVIMAS IR TAISYMAS

MIGLINAS TV

GE/RCA ATSTOVYBĖ

2346 W. 69th Street

Tel. 773-776-1486

DEBT GOT YOU DOWN?

START FRESH TODAY

CALL REDLINE INVESTMENTS

1-866-280-5829

REESTABLISH YOUR CREDIT TODAY

BANKRUPTCY, NO PROBLEM

* Medikė, turinti žalią kortelę, vairuo-
janti, anglų kalba buitine, perka gerai
apmokamą darbą su gyvenimu. Tel.
630-788-7325.

* Moteris ieško darbo po 4 val.p.p. Tel.
630-706-1188, Kristina

Black Rooster Food

Fresh rye bread, directly from Riga Airport

www.BlackRoosterFood.com

301-512-3813, 703-597-4002

Order on Line or Mail Orders to:
1904 Sword Lane,
Alexandria, VA 22308

KELIONĖS

„TITANO VARTAI“

Kelionės po Lietuvą
ir Baltijos šalis
dilka@takas.lt

www.titanovartai.lt

DRAUDIMO
PASLAUGOS

STATE FARM
INSURANCE
AUTOMOBILIO,
NAMŲ, SVEIKATOS IR
GYVYBĖS DRAUDIMAS

Agentas Frank Zapolis (versle 49 metai)
Off. Mgr. Aukšė S. Kane,
Vilma Jarulienė,
Virginija Smukaitienė
kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th St.,

Evergreen Park, IL 60805

Tel. 708-424-8654; 773-581-8654

STATE FARM INSURANCE

Automobilio, namų,

gyvybės ir sveikatos draudimai

Select agentė Barbara Murray

Prašykite Rasos — kalba lietuviškai

5710 W. 95 St., Oak Lawn, IL

708-423-5900

SKELBIMŲ SKYRIAUS

TEL. 773-585-9500

autotradeusa
sales • export • rebuilding

www.autotradeusa.com

PADEDAME SURASTI, NUPIRKTI IR ATVEŽTI
AUTOMOBILIUS IŠ BET KURIO JAV AUKCIONO.
PERSIUNČIAME AUTOMOBILIUS IR DETALES.
ATLIEKAME AUTOMOBILIŲ REMONTĄ!

Tel. 708-430-4710, 630-774-1192

KEPYKLA IR DELIKATESAI

6216 W. Archer Ave., Chicago, IL 60638

Tel. 773-581-8500

- Lietuviška duona ir raguoliai
- Vestuviniai ir įvairūs tortai
- Siunčiame mūsų produktus UPS
- Atidaryta 7 dienas per savaitę
- Aplankykite mūsų svetainę — www.racinebakery.com

KAVINĖS

Kepyklos produktai ir užkandžiai miesto centre

350 N. Clark,

Chicago, IL 60610

312-644-7750

pirm. - penkt.

nuo

6:30 v.r. iki 4:30 v.p.p.

608 W. Roosevelt,

Chicago, IL 60607

312-957-1994

pirm. - penkt. nuo

6:30 v.r. iki 5:30 v.p.p.

šešt. nuo 8 v.r. iki 1 v.p.p.

NUOSTABŲS TURKIJOS SLĖPINIAI

RITONĖ RUDAITIENĖ

POŽEMINIS MIESTAS
KAYMAKLI

MISTIŠKAS „SEMA RITUALAS“

Daugumai užsieniečių, kurie turi galimybę pamatyti šį mistišką maldos ritualą, jis palieka didelį įspūdį. Šį ritualą atlieka Semazi (angl. Whirling Dervishers), kurie tiki, kad pasaulyje viskas egzistuoja todėl, kad nuo mažiausios ląstelės iki tolimiausios planetos sukasi aplinkui. Todėl tie, kurie sukasi, sąmoningai dalyvauja bendrame visos egzistencijos sukimosi aplinkui rate, atlikdami mistišką kelionę į Tobulybę. Sema ritualą, susidedantį iš 7 atskirų dalių ir siekiantį žmogaus

Mistiško „Sema“ ritualo atlikėjai – semazi. Nuotrauka daryta Konya, Mevlani muziejuje.

tobulybės, atsisakant savo ego, įkvėpė musulmonas poetas ir mistikas Mevlana Celaleddini Rumi, gyvenęs 1207–1273 metais. Ritualą atliekantys Semazi dėvi juodus apsiaustus, aukštas kupranugario plauko veltas kepurės ir plačius baltus sijonus (visa tai simbolizuoja mirusiojo kapą). Prieš pradėdant suktis, jie nusiima juodus apsiaustus, stovi rate ant krūtinės sukryžiąvę rankas, daug kartų vieni kitiems pagarbiai nusilenkia. Be pertraukos 30 minučių trunkanti sukimasis lydi specialių muzikos instrumentų palydą, retkarčiais giedama. Sukantis, dešinioji ranka iškelta aukštyn į dangų, kairioji šiek tiek nuleista žemėn. Tai simbolizuoja laidą tarp Dievo ir jo kūrinių, kuriais jis rūpinasi. Pasibaigus ritualui, tyliai sugrįžtama tolimesnei meditacijai. Atlikęs savo ilgiau ar trumpiau užtrunkančią dvasinę kelionę į Tobulybę, Semazi, jau subrendęs, grįžta tarnauti žmonėms, neatsižvelgiant kokios būtų jų pažiūros, kilmė ar rasė.

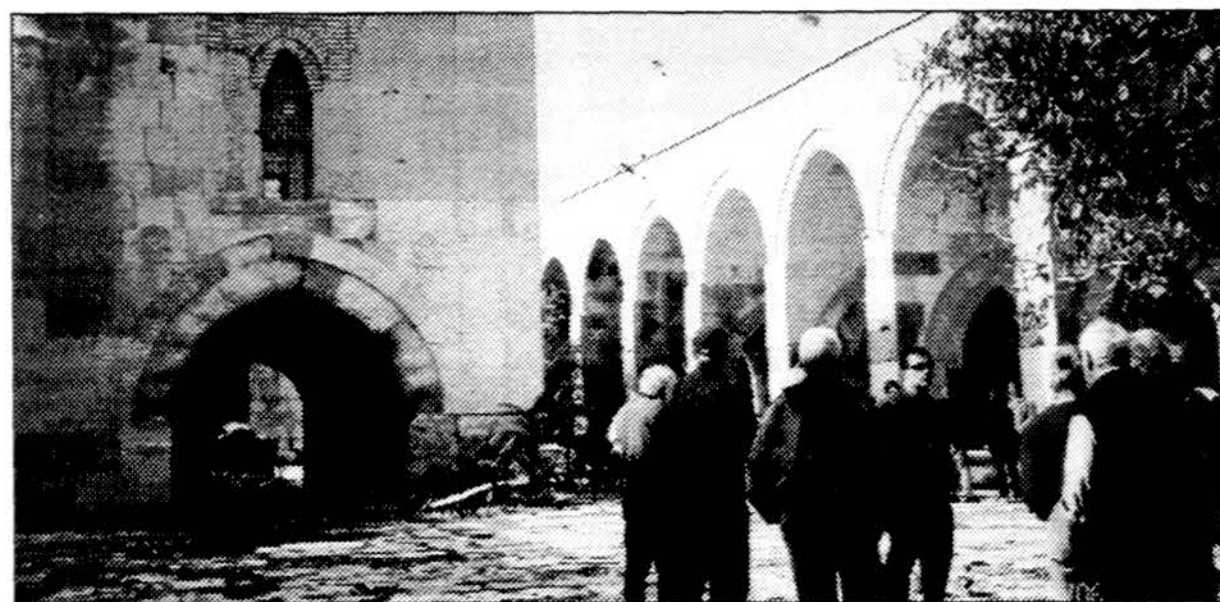
Rytojaus dieną, maždaug keturios valandos su mini autobusiuku ir pasiekiame kitą įdomią vietovę – miestą po žeme. Tokie požeminiai miestai Hetitų amžiuje buvo reikalingi apsisaugojimui nuo plėšikaujančių gaujų, kurios tuomet siautėjo Mažonoje Azijoje. Kaymakli vietovėje, net iki aštuonaukščio namo žemės gylyje, kartais išstisus mėnesius po žeme tek-davo praleisti keliems tūkstančiams vietinių gyventojų. Gerai vėdinamos patalpos, kuriose jie laikydavo savo vandenį, gyvulius, gamindavo vyną ir maistą, yra išlikusios iki šių dienų. Bet į jas patekti beveik reikia priglauti kaktą prie kelių ir taip susilenkus slinkti žemyn urviniais takais iš vienos erdvesnės patalpos į kitą... Žmonės, kurie turi klaustrofobiją, išpėjami šios ekskursijos atsisakyti. Negalėjom atsistebėti, kaip vienas iš mūsų grupės vyriškis, būdamas 6 pėdų ir 5 colių aukščio, nors paskutinis ir gerokai atsilikęs, tai įvykdė. Pasirodo, kai kur jam teko susilenkti net trigubai – turėjo susilenkti ir eiti keliais.

Mūsų aplankytasis požeminis miestas buvo surastas tik 1964 metais. Iš kai kurių ženklų ir altoriams įruoš-tų vietų žinoma, kad persekiojami krikščionys čia slapstėsi ir meldėsi.

NAKVYNĖ KAIME

Šį vakarą mūsų laukia nakvynė ūkininko šeimoje. Bet prieš tai dar kelių valandų kelionė su sustojimu Konya slėnio didžiausiam mieste – Konya. Šio miesto apylinkių archeologinės iškaskenos byloja, jog čia žmonių gyventa net prieš 10,000 metų. Be to, musulmonams ši vieta labai svarbi dėl ten esančio Sufi Mevlana Celaleddini – Rumi kapo ir Sufi vienuolyno – muziejaus, kurį lanko žymiai daugiau musulmonų nei užsieniečių turistų. Susidomėjimą ir gilią pagarbą mistikui Mevlani ir jo įsteigtiems Semazi, galima matyti iš žmonių laikysenos ir išraiškų veide.

Mevlani, kai kurių jo šeimos narių ir žymesnių pasekėjų sarkofagai apdengti puošniomis brokadomis ir paženklinėti jų dėvėtais turbanais. Pats muziejus turi didžiulį rinkinį brangiausių maldai kilimų (čia laikomas ir pats vertingiausias turkiškas kilimas), gražiausia kaligrafija išrašytų Koranų, jiems puošnių padėklų

Sustojimo tvirtovė Otoman imperijos laikų karavanams. Dešinėje – pastatas kupranugariams, kairėje – pirkliams ir varovams.

bei visokių kitų daiktų, kuriuos Mevlani ir jo Semazi vartojo. Specialioje, brangakmeniais nusagstytoje dėžutėje po stiklu yra laikoma pranašo Mohameto barzdos sruoga. Bet man atmintiną įspūdį padarė ant mažo ryžio grūdėlio arabiškai išrašyta Korano ištrauka. Šį užrašą reikėjo „skaityti“ per specialiai tam skirtą padidinamąjį stiklą.

Dar šiek tiek pakeliavus, kaip kadaise karavanai, taip ir mes sustojome pailsėti vienoje geriausiai išsilaukusių karavanams sustoti vietų – „caravanserai“. Tokias puošnias ir masyvias karavanų sustojimo, poilsio ir nuo plėšikų apsisaugojimo tvirtoves statė pirkliams Otoman sultonai. Tvirtovės kompleksą sudaro kiamas su dideliu šlifuito pilko akmens pastatu gyvuliams, apsuptas labai aukšta, tokio pat šlifuito akmens siena, kurios vidinė pusė įrengta daugybė nišų – nakvynviečių. Nereikia daug vaizduotės, kad, užmerkus akis, matytum spalvingai išpuoštus kupranugarius, jų mantą, ir turbanuotus varovus, kad girdėtum gyvulių ir prekyautojų dūzgimą, subruzdimą, garsius šukavimus. Šiandien čia skraido, burkuoja ir perisi šimtai balandžių...

Nakvynės vietą netoli Beysehir ežero pasiekiam dar po keleto valandų, keliaujant per nedidelius kalnelius ir derlingą dirbamą žemę. Mus pasitinka du vidutinio amžiaus broliai ir, perskyrę pusiau, po šešis, nusi-veda į savo gyvenamuosius namus. Ten susipažįstam su jų šeimų nariais ir esam palydimi į mums paruoštus kambarius. Netrukus visi susirenkam vakarienei pas mūsiškį šeiminiųką. Valgėm vištienos ir daržovių patiekalą prie vakarietiškai padengto stalo. Jis buvo šiam vakarui laikinai pastatytas, vos pasikėlus laiptine į antrojo aukšto aikštelę. Turkiškai arbatai ir pabendravimui susirinkom apačioj, netoli virtuvės esančiame dideliame kambary, kuris, išskyrus kilimą ir pagal sienas minkštai apklotus suolus, daugiau baldų neturėjo. Mūsų šeiminiųkas su jo broliu, šeiminiųko žmona, dvi dukrelės ir senovo amžiaus tėvai susedo ant kilimo. Su jais ant kilimo atsisėdo kai kurie ir iš mūsų grupės. Gestų ir kelionės vadovo Ersan vertėjavimo pagalba greitai užsimezgė šiltas ir jaukus bendravimas. Jie paklausė, kodėl mes norėjom apsilankyti Turkijoje, o mes atsakėm, kad norėjom susitikti su jais, be to, buvom girdėję, kad šiame krašte žmonės esantys svetingi, kraštas turi daug istorijos ir... skanų maistą. Abu broliai su šeimomis, jų tėvai ir dėdė gyvena trijuose gretimuose, amerikietiško „Georgian“ tipo, dviaukščiuose namuose. Visi turi elektrą ir ant stogo saulės pagalba vandeniui šildyti įrangą. Šis metodas Turkijoje yra labai plačiai naudojamas. Abu broliai bendromis jėgomis su traktoriais ir kitų modernių padargų pagalba sugeba atlikti visus

ūkio darbus. Kartu sudėjus, jie turi arti 90 akrų ir savo žemėje augina cukrinius runkelius bei pupeles. Laiko keletą karvių, turi veršiuką.

Kaip Turkijoje priimta tą naktį praleidom patogiai miegodami ant grindų, apklotų futono rūšies čiužiniais. Ryte, per daug neužtrukę prausykloje, nes antrame aukšte buvo tik viena, papusryčiavome ir, atsisveikinę su maloniais šeiminingais, dar aplankėme vietinę mokyklą. Apie ją, vos sugrįžus iš kelionės, rašiau „Draugo“ laišku skyriuje.

VIDURŽEMIO JŪROS LINK

Tęsiame kelionę į pietus, link Viduržemio jūros. Dešimties dienų ekskursiją, pamatyti Romos imperijos architektūrinį palikimą Turkijai, pradėdam nuo Aspendos miesto. Jis pagarsėjęs gerai išsilaukusiu romėnų statybos vandentikiu ir teatru. Amfiteatras, turintis 15,000 sėdimų vietų, buvo statytas antrame šimtme-tyje ir šiandien tebėra naudojamas dideliems koncertams bei renginiams.

Kitas dvi dienas praleidžiame neseniai atnaujintame, architektūrinę premiją laimėjusiame Antalya kurorte ir uostamiestyje. Čia aplankome tarptautinio pripažinimo susilaukusį Antalya archeologinį muziejų, kuriame eksponuojami vietiniai radiniai, pradedant nuo paleolitinio ir neolitinio amžiaus. Uoste, tarp daugybės iš įvairių Europos kraštų, net ir iš Amerikos jachtų ir burlaivių, pastebim gražią jachą su latvių vėliava. Amerikiečių, vokiečių, prancūzų, ispanų ir latvių valstybines vėliavas teko ne kartą matyti didesnių degalinių aikštelėse, taip pat Antalya senamiesčio gražiame „Dugan“ viešbutyje, kuriam esame apsistoję.

Iš Perge, kur šv. Povilas 46 metais po Kristaus yra pasakęs savo pirmąjį pamokslą, pasiekiam senąją Myra. Čia randame dar vieną puikų, su marmurinėmis sėdimomis vietomis amfiteatrą, o greta jo – stačių kalnų akmenyse 4-ame šimtmetyje pr. Kr. iškaltus, dabar tuščius, laidojimo kambarius. Demre miestelyje aplankėm Šv. Nikalojaus bažnyčią, jam pastatytą paminklą. Šv. Nikalojus labai mylėjo vaikus, dažnai įvairiom progom juos apdovanodavo. Jo pavyzdžiu yra „sukurtas“ mūsų dienų Kalėdų senelis.

Kai pasiekėm Viduržemio jūrą ir Fethiye uostą, jau buvo vėlyva popietė. Prie mūsų turkiškos „gulet“ (turinčios dvi bures ir stiprų motorą) jachtos laukė simpatingas kapitonas ir dviejų žmonių įgula. Sulipom į jachtą, nusimovėm batus. Burtų ke-liu buvom paskirti į nedideles, bet patogias, su karštu vandeniu ir dušu kajutes. Netrukus valgėm skanią vakariene, juokaudami, kad dabar, būsimas penkias dienas būsime maitinami pagal „Viduržemio dietą“ – daug daržovių, mažiau mėsos...

Bus daugiau.

tickets@doleris.com

1-800-514-9989

PIGIAUSI AVIA-BILIETAI Į LIETUVĄ IR EUROPA

Bernardo Brazdžionio lituanistinei mokyklai vadovauja poeto anūkė

Šiomis dienomis minime žymaus poeto Bernardo Brazdžionio šimtąsias gimimo metines. Turbūt mažai kas žino, kad šio poeto vardu yra pavadinta šeštadieninė lietuviška mokykla, kuriai vadovauja poeto anūkė Dalytė Lovett. Norėdami daugiau sužinoti apie šią mokslo įstaigą, kreipėmės į ją su keletu klausimų.

— **Kaip susikūrė mokykla?**

— Bernardo Brazdžionio mokyklos atidarymas įvyko 2001 m. rugsėjo 22 d. Pats poetas Brazdžionis su žmona Aldona jame dalyvavo. Dalyvavo kiti svečiai: Bitutė (Brazdžionytė) Trotman (Brazdžionių anūkė), Juozas ir Elena Kojeliai (Brazdžionių bičiuliai), Angelė Nelsienė (Lietuvių Bendruomenės veikėja), Dalilė Polikaitienė (buvusi JAV LB Švietimo tarybos pirmininkė), Algis ir Viva Bačanskai (San Diego Lietuvių Bendruomenės pirmininkas), Antanas Mikalajūnas (lietuvių veikėjas) ir kiti asmenys.

— **Kas buvo mokyklos steigėjai?**

— Steigimo komitetą sudarė: Saulius Lisauskas, Audra Avižonienė, Danutė Vidutienė, Audra Kazlauskienė, Simona Valančiūtė-Kausas, Arūnas Brazdžionis (poeto giminitis), Rita Misevičienė ir aš.

— **Kaip išsprendėte patalpų klausimą?**

— Nuomojame Liuteronų bažnyčios patalpas, Pacific Beach — San Diego, 5 kvartalai nuo jūros. Vaizdas yra nepaprastai gražus ir esame laimingi, kad jau antri metai mokomės tose pačiose patalpose. Turime 3 kambarius, dar žaidimo aikštę ir salę vaikams šokti ir dainuoti.

— **Ką galite pasakyti apie mokymo programą, kiek grupių turite?**

— Grupės yra šios: „Meškiukai“ (3-5 metų); Vaikų darželis nuo 5 metų ir 1-6 klasės. Mokome tikybos, rašymo, gramatikos, lietuvių literatūros, istorijos, geografijos, dainavimo, tautinių šokių ir tautodailės.

— **Ką San Diego lietuviai darė, kai lietuviškos mokyklos nebuvo?**

— Keletas šeimų važiuodavo 2 valandas į Šv. Kazimiero lituanistinę mokyklą Los Angeles. Bet po San Diego Lietuvių Bendruomenės įsteigimo (2000 m.) supratome, jog pakankamai daug lietuvių kilmės vaikų gyvena San Diego apylinkėse, todėl būtų verta suorganizuoti komitetą ir surengti apklausą, kiek šeimų dalyvautų šeštadieninėje mokykloje. Nusprendėme, kad, net suradus 10 vai-

kų, verta pradėti, norint, kad vaikai dalyvautų lietuviškoje veikloje.

— **O kas padėjo su finansais, organizuojant šią mokyklą?**

— Aukų gavome iš Lietuvių Bendruomenės, Švietimo tarybos, turėjome pajamų iš mokslapinių. Paramos kasmet prašome iš Švietimo tarybos, taip pat ir kitų vietinių organizacijų. O ir mūsų tėveliai yra labai dosnūs — padengia visas mokyklos išlaidas.

— **Kas vadovavo ir vadovauja šiai mokyklai?**

— Direktore buvau ir tebesu aš. Taip pat turime valdybą, kuri susideda iš keturių asmenų: manęs — mokyklos direktorės, Gailės Rasienės — sekretorės, Jurgitos Janovskienės — išdininkės, Nidos Brinkytės-Rice — tėvų komiteto pirmininkės.

— **O kaip su mokiniais — ar jų netrūksta?**

— Mokyklą pradėjo lankyti 12 vaikų, o šiais metais turime 28 mokinius. Turime 4 mokytojas. Mokytojos — pasišventusios mamytės, kurios pačios kažkada lankė šeštadienines mokyklas JAV ir nori tą patį savo vaikams perduoti. Arba jos dar neseniai atvažiavo iš Lietuvos. Visos lankė JAV LB Švietimo tarybos suruoštus tobulinimosi kursus vasarą Dainavoje arba rudenį Los Angeles.

Kol kas mūsų mokyklą lanko mokiniai tik iki 7-os klasės, neturime vyresnio amžiaus mokinių. Tikimės ateinančiais metais galėsime jais pasigirti. Vaikučiai mėgsta lankyti mokyklą vien dėl to, kad pabendrauja su draugais. Juos sieja bendra kalba ir kultūra. Aišku, tėveliai turi didelę įtaką, ir kur tėveliai juos veža, ten jie dalyvauja. Jaunimas galėtų daug ką pasirinkti, ką šeštadieniais veikti. Padedant tėveliams mes juos privileijuojame. Ir tokiu būdu juos mokome apie jų tėvelių, senelių, o gal prosenelių tėvynę.

— **Ką galite pasakyti apie lietuviškų mokyklų padėtį šiame krašte?**

— Anksčiau švietimo vaidmuo buvo kitoks. Ankstesnės kartos buvo pirmos kartos išeiviai, kurie išbėgę iš Lietuvos, pradėjo kurti mokyklas Vokietijoje, Pietų Amerikoje ir kitose vietose. Jie galvojo, kad grįš po karo namo, tad jiems buvo labai svarbu, kad vaikai mokintųsi gramatiką, literatūrą ir t.t. Kas galėjo tikėti, kad jie niekada negrįš į savo gimtinę? Vėliau, po karo, buvo aišku, kad išeivijoje teks gyventi ilgėliau — tokios mokyklos buvo vienintelis ryšys su tėvyne. Kuomet žmonės emigravo

į Ameriką ir kitur, lietuviškos mokyklos buvo būdas šeimoms bendrauti, nepamiršti savo šaknų. Iš senelio pasakojimų prisimenu, kad rašytojai ir kiti visuomenininkai, kurie pabėgo nuo rusų, dėstė Vokietijoje lietuvių mokyklose. Tų mokinių atmintį dar ir dabar išliko B. Brazdžionio, P. Lemberto, J. Jankaus ir kitų mokytojų pavardės. Jų pavyzdys davė pagrindą tolimesniam švietimo darbui Amerikoje ir kitur.

— **Ką daugiau galite pasakyti apie San Diego lietuvišką mokyklą?**

— Dažnai švenčiame įvairias šventes kartu su LB užsakytoje salėje. Turime patalpas, kur vyksta pamokos, bet dar neturime salės, kur galėtų keletas šimtų žmonių susi-

rinkti. Mes esame dar jaunas telkinys (palyginti su Los Angeles arba Čikaga). Dažnai vaikučiai deklamuoja eilėraščius, vaidina kokią veiklą arba padainuoja, pašoka. Švenčiame Kalėdas, Vasario 16-ą ir Kovo 11-ą. Švenčiame Motinos dieną ir mokslo metų pabaigą. Turime labai gerus ryšius su SD Lietuvių Bendruomenės valdyba (pirm. Giedrė Milašienė) ir kitomis organizacijomis. Visuomet šventes sutinkame kartu ir su dideliu džiaugsmu. Juk daug metų nebuvo jokios organizuotos veiklos San Diego mieste. Norint pasisemti lietuviškos kultūros reikėjo vykti į Los Angeles ar toliau.

Kalbėjosi **Edvardas Šulaitis**

Visos Čikagos Vasario 16-osios minėjimas

Sekmadienį, vasario 11 d. 1 val. p.p.
Maria gimnazijos auditorijoje

**Lietuvos laisvė — iššūkis tironijai:
Trys įžvalgos apie jos dabartį ir
galimą ateitį**

žurnalistas

David Satter,
„Wall Street Journal“ ir
„London Financial Times“
Maskvos biuro
korespondentas

mokslininkas

Darius Furmonavičius,
istorikas,
Bradford universiteto
Anglijoje profesorius

kūrėjas

Andrej Nekrasov,
Premijuotas filmų kūrėjas,
sukūręs filmą apie savo
nužudytą draugą
Aleksandr Litvinenko

Solistė Nida Grigalavičiūtė atliks meninę programą, akompanuos muz. Manigirdas Motekaitis

**Visus kviečia:
Amerikos Lietuvių Tarybos Čikagos skyrius**

Brazdžionio anūkė Dalytė Lovett yra ne tik mokyklos direktorė, bet ir laiminga mama. Nuotraukoje: D. Lovett su savo vaikais (iš kairės): Matuku, Teresyte, Bernardėliu ir Luku.

Mūsų klasės draugės

ARILDOS VAILOKAITYTĖS KLORA

netekus, reiškiamo gilią užuojautą vyrui JAMES, vaikams ALEXIS ir ADRIJA, mamytei JULIJAI VAILOKAITIENEI.

Čikagos Aukštesniosios lituanistinės mokyklos 16-tos laidos abiturientai:

Liucijus Alenskas, Gintaras Aukštuolis, Daina Baraitė, Dalia Beliūnaitė, Danutė Bruškytė, Rimas Černius, Saulena Dailidkaitė, Vilija Dailidkaitė, Marija Eivaitė, Jūratė Jakšytė, Algirdas Jasaitis, Kęstutis Kaveckas, Andrius Markulis, Liucija Norvilaitė, Audrius Plioplys, Linas Raslavičius, Romas Rupinskas, Danguolė Stončiūtė, Pijus Stončius, Audronė Šimaitytė, Irena Šnekutytė, Arvydas Valenta, Danutė Vasiukevičiūtė, Gaida Visockytė, Silvija Zalagėnaitė

Keičiasi arbatpinigių tradicijos

Ispanijos viešojo maitinimo įstaigose – tylių permainų metas. Tradicija palikti arbatpinigių palengva nueina į praeitį.

Koks klausimas iškyla turistui, pirmą kartą pietaujančiam nepažįstamoje šalyje? Jūs atspėjote. Ar čia įprasta palikti arbatpinigių? O jei įprasta, tai kiek?

Dabar Ispanijos svečiai gali nesijaudinti – padavėjas nesusirauks, jei klientas ant lėkštutės su atnešta sąskaita nepaliks nė vieno cento.

„Prieš dvidešimt metų tokią situaciją buvo sunku įsivaizduoti. Šykščius klientus restoranuose padavėjai tiesiog pažindavo iš veido. Ir, pasitaikius progai, atitinkamai aptarnaudavo“, – pasakoja padavėjas ir bufetininkas, daug metų dirbęs Ispanijos viešojo maitinimo įstaigose, o dabar išėję į pensiją.

„Aštuntąjį dešimtmetį Benidorme aš turėjau nedidelę kavinukę. Tais laikais kurorte buvo pilna vokiečių, švedų, prancūzų – ispanai poilsui dar nebuvo užsidirbę. Tarifai buvo tvirti, nors ir nerašyti. Mūsų įstaigoje arbatpinigiai sudarydavo maždaug 5 procentus sąskaitos. O restoranuose tai galėjo būti net 20 proc. Klientai net nebandydavo susižerti į piniginę visos gražos – smulkių pinigėlių, kuriuos padavėjas atnešdavo lėkštutėje“, – prisimena pagyvenęs ispanas.

Šeštąjį ir septintąjį dešimtmečius poilsis Ispanijos kurortuose kainuodavo labai pigiai.

Beje, aptarnaujančio personalo atlyginimai būdavo labai kuklūs. Dėkingi turistai, atvykę iš Europos šalių, negailėdavo arbatpinigių. Barų ir restoranų šeimininkai savo darbuotojus įspėdavo, kad šie gaus nedidelę algą, bet užtat užsidirbs „iš šalies“ – arbatpinigių sąskaita.

Taip ir būdavo. Įdomu, kad dabar, praėjus keliems dešimtmečiams, tradicijos palikti padavėjui arbatpinigių beveik nebėra, o personalo, dirbančio viešojo maitinimo įstaigose, algos taip ir liko minimalios.

Kodėl taip atsitiko? Negi dabartinius klientus apėmė masinio šykšč-

tumo manija?

Ispanijos vartotojų konfederacijos narių nuomone, pirmąjį ir skaudžiausią smūgį arbatpinigiams smogė į Ispaniją atėjęs euras.

Iš pradžių žmonės turėjo priprasti prie restoranų sąskaitų naująją valiutą – juk nepatogu išsitraukti iš kišenės kalkuliatorių ir bandyti visų lankytojų akivaizdoje išsiaiškinti, ar brangiai teko mokėti už valgius ir gėrimus. Vėliau paaiškėjo, kad, įvedus eurą, išaugo kainos, ir klientai „išsižeidė“.

Nedaugeliui šaudavo į galvą palikti arbatpinigių, supratęs, kad puodelis kavos, atėjus eurui, palyginti su kainomis pesetais, pabrango vidutiniškai 70 proc.

Senai tradicijai pakenkė ir išpopuliarėjusios kreditinės kortelės. „Plastikinės“ sąskaitos išstūmė lėkštutę, ant kurios būdavo priimta palikti arbatpinigių – tam tikrą gražos likutį.

Beje, vietos padavėjai teigia, kad kai kuriuose restoranuose svečiai, dažniausiai britai, paimdami kortelę nuo tos pačios lėkštutės arba kai kuriuose restoranuose iš gražios dėžutės, vis dar ištraukia iš kišenių vieną kitą eurą grynaisiais.

Ispanijos vartotojų konfederacijoje minimas dar vienas veiksnys, kuris, atrodo, galutinai pražudys tradiciją palikti arbatpinigių.

Ispanijos restoranų klientai mano, kad pastaraisiais metais aptarnavimas pablogėjo. Aptarnavimo srities profesionalų vis mažėja, o barmenų ir padavėjų rengimo centrai jau seniai nebesurenka kontingento. Per 20 proc. aptarnaujančiojo personalo – imigrantai, kuriems už darbą mokama nedaug. Vadinasi, iš jų daug nepareikalaus...

Vos per keletą metų situacija pasikeitė iš esmės, ir dabar nebe turistai, o patys ispanai bando atgaivinti arbatpinigius.

O užsieniečiai labai greit suprato: Ispanijoje arbatpinigiai duodami ne visada, taigi nėra labai populiariūs. Tad ar verta tuštinti piniginę?

„Klaipėda“

A † A RAMUTĖ PLIOPLYTĖ

Mūsų Brangi Duktė ir Sesutė Ramutė Plioplytė, gimusi Canada, Toronto, sulaukusi 53 m. iškeliavo 2007 m. sausio 29 d. Anapus saulės pas savo tėvelį, kuris į ten nukeliavo prieš 32 metus.

Liūdi mama Vincė, broliai Audrius, Algis, Vitas ir sesuo Rasutė su šeimomis.

Dieve, priimk savo prieglobstin!

Prašome aukoti:

RAMUTE PLIOPLYS MEMORIAL FUND/LITHUANIAN FOUNDATION

Lietuvių kalbos lingvistikos stipendijoms ir mokslams remti. Auką siųskite adresu:

Ramute Plioplys Memorial Fund/Lithuanian Foundation, 14911 West 127th St., Lemont, Illinois 60439

PETKUS & SON FUNERAL DIRECTORS

BRIGHTON PARK 4330 S. CALIFORNIA
SUMMIT, 7300 W. ARCHER AVE.
CICERO 5940 W. 35 ST.
LEMONT, 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)
EVERGREEN PARK, 2929 W. 87 ST.
TINLEY PARK, 16600 S. OAK PARK AVE.

ALL PHONES
NATIONWIDE TOLL FREE (nemokamas)
Tel. 1-800-994-7600
www.petkusfuneralhomes.com

„Still Proudly Serving Lithuanian Families“

HILLS FUNERAL HOME

(Frank Leonard Bukauskas & Son — Directors)
10201 S. Roberts Rd.
Palos Hills, IL 60465
Other Locations Available
(708) 598-5880

“Formerly of Roseland” “Family Owned & Operated”

GAIDAS - DAIMID

LAIDOJIMO NAMŲ DIREKTORIAI

jau daug metų teikia pagarbų patarnavimą liūdesio valandoje. Jų laidojimo namai yra Čikagoje ir priemiesčiuose, kiekvienam lengvai pasiekiami.

Atliekame ir kūno sudeginimo (cremation) patarnavimus.

GERALD F. DAIMID —
nepriklausomas direktorius

4330 So. California Ave, Chicago, IL 60632

1-773-523-0440; 1-708-873-0500

SERVING LITHUANIAN COMMUNITIES
SINCE 1916

LACK & SONS (LACKAVICIUS) Funeral Home's

9236 S. ROBERTS RD
HICKORY HILLS
ALL PHONES 1-708-430-5700
OTHER LOCATIONS AVAILABLE IN CHICAGO
& ALL SUBURBS

Tai - Jūsų laikraštis

DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆ **Vasario 7 d., trečiadienio** popietės metu, 2 val. p.p. lietuvių centre „Seklyčia“ koncertuos ir visus linkmins Steponas Sadauskas. Visi norintys galės pašokti. Kviečiame visus į „Seklyčios“ pastogę pabendrauti ir gardžiai papietauti.

◆ **Vasario 11 d., sekmadienį**, tuoj po 11 val. r. šv. Mišių PLC didžiojoje salėje žurnalistas Bronius Nainys supažindins visuomenę su naujai leidžiama knygų serija „Lietuvos valsčiai ir miesteliai“. Lietuvoje yra 400 valsčių ir miestelių ir kiekvienam jų leidykla „Versmė“ skiria po tomą.

◆ **Vasario 16 d., penktadienį**, 6 val. v. Jaunimo centro valdyba visus maloniai kviečia į tradicinį Vasario 16-osios minėjimą, kuris vyks Jaunimo centro kavinėje. Pranešėjas Bronius Nainys kalbės tema „Tauta ir valstybė šiandieninėje Lietuvoje“. Programėlę atliks mokytojos Jolantos Baniėnės mokiniai. Šventėje dalyvaus Cook County atstovė etniniam reikalams Pat Michalski. Visus vaišins Moterų klubas. Automobiliai bus saugomi.

◆ **Mažosios Lietuvos** Lietuvių draugija Čikagoje maloniai kviečia į tradicinį „Užgavėnių šiušinį“, kuris vyks vasario 17 d., šeštadienį, 6 val. v. Balzeko lietuvių kultūros muziejaus Gintaro salėje. Meninę programą atliks lietuvių tautinių šokių grupė „Suktinis“, bus vakarienė, šokiai, kuriems gros Algimantas Barniškis. Status prašome užsisakyti iš anksto tel. 630-969-1316 (Ramūnas Buntinas).

◆ **Kun. Kęstutis Kėvalas iš Kauno** vyskupijos, šiuo metu kapelionaujantis Vargdienių seserų vienuolyne Putnam, CT, ir berašantis doktorato darbą, praves rekolekcijas Ateitininkų namuose, Lemont, IL šeštadienį vasario 24 d. Pradžią 9 val. r. Prieš šv. Mišias bus proga susitaikymo sakramentui. Visi mielai kviečiami. Registracija pas Ireną Polikaitienę tel. (630)-257-2022 arba el. paštu: jpolikaitis@aol.com

◆ **Kovo 4 d., sekmadienį**, po 11 val. r. šv. Mišių įvyks Palaimintojo J. Matulaičio Misijos narių visuotinis susirinkimas.

Dėmesio! Dėmesio!

Skelbtas Brighton Park apylinkės LB metinis susirinkimas, turėjęs būti vasario 4 d., dėl šalto oro neįvyks. Kita susirinkimo data bus pranešta vėliau.

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

Criminal cases, civil cases and DUI
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700

Toll free 24 hr. 888-776-6742

Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 6 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.

Vytis Tours organizuoja
3 specialias turistines keliones į Lietuvą ir Pabaltijį, įskaitant Dainų šventę šią vasarą.
Skambinkite Ritai Penčylienei
708-923-0280

Pirkis Vizgirdos, Puzino, Jono Rimšos, Kiaulėno, Veščiuono ir kitų klasikų tapybos ir skulptūros darbų.
Tel. 708-349-0348

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road.**
Tel. (773) 847-7747.

• „Saulutė“, Lietuvos vaikų globos būrelis dėkoja už aukas padėti našlaičiams, beglobiams ir invalidams vaikams, daugiavaikėms šeimoms bei studentams Lietuvoje. Au-kojo: Bernadette Skopaitė Bence \$100 a.a. Aniceto Griniaus atm., Laima Nainytė Garbonkienė \$100, Jadvyga Tamsevičius \$10; tęsiant vaiko metinę paramą Ema Shobrys \$240, Ja-

Advokatas Vytenis Lietuvninkas

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

Advokatas DARIUS R. DIRMANTAS

Vairavimo ir Kriminalinių Teisių Specialistas.
Raštinės Čikagoje ir Woodridge.
Tel. 877-Gynejas arba 877-496-3527

• **Pranas G. Meilė, CPA** sąžiningai užpildo Income Tax formas. Dabartiniai pajamų mokesčių įstatymai žymiai apsunkino ir ateityje apsunkins metinį mokesčių formų užpildymą. Skambinkite tel. 708-424-4425. Naujas adresas: 5516 W. 95 St., Oak Lawn, IL 60453. Sekmadieniais nuo vasario 4 d., Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL, nuo 8 v.r. iki 2 v. p.p. Tvarkome prašymus dėl pajamų mokesčio numerio.

nina Marks \$240, Raminta Vaitėnaitė Jacobs \$240, Beatrice ir Linas Čepelė \$240, Anthony Kozlowski \$60, Audronė ir dr. Walter Jagiella \$560, Gražina ir Benediktas Mačiūka \$240, Gražina ir Jokūbas Gražiai \$300. Labai ačiū. „Saulutė“ (Sunlight Orphan Aid), 414 Freehouf St., Lemont, IL 60439, tel. (630) 243-7275. TAX ID #36-3003339.

DRAUGO FONDAS

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, IL 60629
Tel.: 773-585-9500

DF DIREKTORIŲ TARYBOS POSĖDIS

Užbaigus DF 2006 m. rudens vajų ir metinę finansų apyskaitą, 2007 m. sausio 18 d. įvyko DF direktorių tarybos posėdis, kuriame dalyvavo Marija Remienė, dr. Ona Daugirdienė, dr. Algis Norvilas, Rūta Jautokienė, Vaclovas Momkus, DF išdininkas Leopoldas von Braun ir „Draugo“ leidėjų tarybos pirmininkas Saulius Kuprys. Posėdyje nedalyvavo kun. Viktoras Rimšelis ir Vytenis Lietuvninkas.

Posėdis buvo pradėtas malda, prašant Aukščiausiojo, kad seniausias dienraštis lankytų namus dar daugelį metų.

Posėdį pradėjo pirmininkė Marija Remienė, pasveikindama naują tarybos narį dr. Algį Norvilą, kuris buvo išrinktas DF narių suvažiavime 2006 m. lapkričio 18 d. Priėmus praiteito posėdžio protokolą ir šio posėdžio darbotvarkę, vyko 2006 metų finansinės apyskaitos priėmimas. Praėjusių metų pavasario ir rudens vajai išdą papildė 36,798.77 dol. Vajų išlaidas sudarė 2,869.66 dol. „Draugo“ paramai buvo išmokėta 109,500 dol.; pašto išlaidos 564,98 dol.; iš prel. Pruns-kio fondo honorarams išmokėta 2,235 dol.; Fed. mokesčių paruošimas 146,96 dol. Viso išlaidų buvo 115,316.60 dol.

Palyginus su 2005 m. (išlaidos – 190,252.71 dol.), išlaidos sumažėjo 74,876.11 dol. Dėkojame išdininkui Leopoldui von Braun, kuris sutaupe 773.04 dol., neimdamas užmokesčio už Fed. mokesčių valdžiai paruošimą ir apskaičiavimą. Be to, niekas neima už keliones ar administracines išlaidas – sutaupta 2,459.61 dol. 2005 m. DF kapitalas buvo 894,576.12 dol., o 2006 metus užbaigė 892,881.83 dol. Pridėjus „Draugo“ paskolą (kompiuteriai, lankstymo mašina, „software“ – 35,335.80 dol.), DF kapitalas pasiekė 928,217.63 dol.

Nuo 2006 metų pradžios Draugo fondo duomenys yra kompiuterizuoti. Išdininkas L. von Braun ne tik sutaupe išlaidas, bet ir neima atlyginimo už darbą. Draugo fondo taryba pareiškė jam ypatingą padėką.

Nutarta ruošti 2007 m. pavasario DF lėšų telkimo vajų. Tikimės, kad skaitytojai atkreips dėmesį į Draugo fondo pastangas, taip pat į geros spaudos reikalingumą. „Draugo“ dienraštis buvo įsteigtas pirmųjų išeivijos lietuvių. Toliau dienraštį leido ir redagavo antroji lietuvių banga, o dabar atėjo laikas prisidėti naujai emigracijai.

Posėdyje dalyvavęs Katalikų spaudos leidėjų direktorių tarybos pirmininkas Saulius Kuprys informavo apie esamą padėtį ir leidėjų pastangas dienraštį gerinti bei mažinti išlaidas. Nuo rugsėjo mėn. „Draugas“ spausdinamas savoje spaustuvėje, kas sutaupe išlaidas. Be to, padaugėjo naujų spaudinių bei kitų darbų užsaky-mų. Buvo išleistas gražus „Draugo“ kalendorius ir kalėdinės atvirutės. Draugiškai dirbant su Draugo fondu, leidėjai tiki, kad 2007 metais dienraštis tobules ir gražes.

Marija Remienė

Pirmieji 2007 metų DF įnašai:

Su 380 dolerių:

Vincas Kežinaitis, iš viso 380 dol., Hamilton, Ont. Canada.

Su 200 dolerių:

Marija Vaitkus, garbės narė, iš viso 2,700 dol., Belleville, IL.

Nijolė Dėdinas, iš viso 800 dol., Parrish, FL.

Su 100 dolerių:

Irena Ancerys, garbės narė, iš viso 1,800 dol., Porter, IN.

Joseph Vidžiūnas, MD, garbės narys, iš viso 1,150 dol., Tuscon, AZ.

Su 50 dolerių:

Joseph Bernot, iš viso 725 dol., Union, NJ.

Su 40 dolerių:

Ona Savokaitis, iš viso 110 dol., North Brunswick, NJ.

Su 25-15 dolerių:

V. ir O. Šilėnai, iš viso 200 dol., Euclid, OH.

Faustas ir Teresė Strolia, iš viso 780 dol., Oak Forest, IL.

Nuoširdi padėka aukotojams.

• **Lithuanian Mercy Lift** dėkoja Teodorui ir Ritonei Rudaičiams už \$25 auką. Ši auka buvo skirta moterų krūties vėžio ankstyvai diagnostikai Lietuvoje. **Lithuanian Mercy Lift, P. O. Box 88, Palos Heights, IL 60463. Tel. 708-636-6140. Tax ID #36-3810893.**
lithuanianmercygift@yahoo.com

• **Lithuanian Mercy Lift** dėkoja Joseph ir Lillian Bannon už \$20 auką. Šią auką paskyrė šelpiti tuberkulioze (TB) sergantiems ligoniams Lietuvoje. **Lithuanian Mercy Lift, P. O. Box 88, Palos Heights, IL 60463. Tel. 708-636-6140. Tax ID #36-3810893.**
lithuanianmercygift@yahoo.com

• **Lithuanian Mercy Lift** dėkoja Genei ir Mečiui Aukštuoliams už \$25 auką. Ši auka yra skirta Panevėžio ligoninės rekonstrukcijai ir remontui Lietuvoje. **Lithuanian Mercy Lift, P. O. Box 88, Palos Heights, IL 60463. Tel. 708-636-6140. Tax ID #36-3810893.**
lithuanianmercygift@yahoo.com

• **Lithuanian Mercy Lift** dėko-

ja už aukas, skirtas padėti LML įgyvendinti medicininiams projektams sergantiems ligoniams Lietuvoje. Au-kojo: \$100 — Kaz Rudaitis, CA. \$50 — Jonas ir Gitana Variakojis, IL; Vito ir Regina Val, IL; Ramūnas ir Skirma Kondratas, VA; Maceikonis Family Foundation, Inc., FL; Joan C. Bruce, IL; Leon ir Anna Kazlauskas, IN; Elvyra ir Gedas Žemaitis, OH; Felix Klimaitis, OH. \$30 — Joseph Bernot, NJ. \$25 — Janina Levanas, IL; Vanda Kaunas, IL; Edward J. Swigris, IL; Bernice Bankowski, IL; Anthony ir Jurate Budrys, IL; Leo ir Joanne Petkus, IL; Ignas ir Dangira Budrys, IL; Jonas ir Birutė Kascukas, IL; Algis ir Jura Norvilas, IL. \$20 — Vytautas ir Rita Cechanavičius, IL; Aldona ir Pranas Olis, IL; Joseph P. Kalvaitis, IL. \$15 — J. Bedulskis, IL; Helen Yurkus, GA; Elizabeth A. Hanley, PA; Henrikas Stasas, OH; Aldona Underys, IL. \$10 — Phyllis Cady, IL. \$5 — Vytautas Matulionis, OH. \$4 — Richard A. Urnezis, IL. **Lithuanian Mercy Lift, P. O. Box 88, Palos Heights, IL 60463. Tel. 708-636-6140. Tax ID #36-3810893.**
lithuanianmercygift@yahoo.com
www.LithuanianMercyLift.org